

زانكۆی سه‌لاحه‌دین - هه‌ولێر
Salahaddin University-Erbil

کۆلیژی به‌ریوهردن و ئابووری

به‌شی کارگێری ریکخراوه گه‌شتیاریه‌کان

کاربگه‌ری به‌کار هینانی ته‌کنه‌لۆژیا له‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیار

(تویژینه‌وه‌یه‌کی شیکارییه‌ بۆپای به‌ریوه‌به‌ران له‌نووسینگه‌کانی
گه‌شتیاری له‌شاری هه‌ولێر)

تویژینه‌وه‌یه‌که‌ پێشکه‌شی ئه‌نجومه‌نی به‌شی کارگێری ریکخراوه
گه‌شتیاریه‌کان ده‌کریت وه‌ک به‌شیک له‌ خواسته‌کانی به‌ده‌سته‌هینانی
پله‌ی به‌کالۆریۆس له‌ پسپۆری زانستی گه‌شتیاری

له‌لایه‌ن قوتابیان

نورا صلاح حسین

نومێد حکیم احمد

به‌سه‌رپه‌رشته‌ی

مامۆستا دیلان

هه‌ولێر _ کوردستان

2023-2024

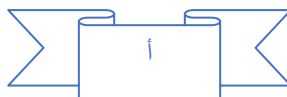
سورة العلق

الآية القرآنية (1-5)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (1) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (2) اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ (3) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (4) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (5)

(صدق الله العظيم)

به ئين نامه

ئيمه به لين ددهين ئم تويزينه وهيه (كاري گهري به كار هيناني ته كنه لوژيا له سه ر راكيشاني گه شتيار)
كه پيشكه شي ليژنه ي به شي كارگيري ريخراره گه شتياريه كاني كوليزي به ريوه بردن وئابووري زانكوي
سه لاحه دين كراه به ته ووي له لايه ن ئيمه وه نوسراه ئه نجامه كانيش له كاروكوششي دلسوزانه ي ئيمه يه
پيشتر بو هيچ لايه نيكي دياريكراو پيشكه ش نه كراه.

واژوو

ناوي قوتايياني تويزهر

نورا صلاح حسين

ئوميد حكيم احمد

به رواز:

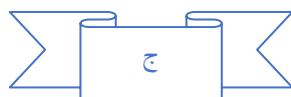
پشتگیری سه‌رپه‌رشتیاری

پشتگیری توژیینه‌وهی (کاری گه‌ری به‌کار هینانی ته‌کنه‌لوژیا له‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیاری) ده‌که‌م که‌له‌لایه‌ن قوتابیان (نورا صلاح حسین، ئومید حکیم احمد) ئاماده‌کراوه و به‌ته‌واوی پابه‌ندی رینماییه‌کان بوون.

ناو و واژووی سه‌رپه‌رشتیاری

م. دیلان رمضان ته‌مه‌رخان

به‌روار:

برياري ليژنهى گفتوگو

سهروك و ئەندامانى ليژنهى گفتوگوى تويژينهوهى قوتابيان (نورا صلاح حسين، ئوميد حليم احمد) ، له ژير ناونيشانى (كارى گهرى بهكار هينانى تهكنه لوژيا له سه راكيشانى گهشتيار) كرد

له ئەنجامدا ئەم بريارهى خوارهوه درا ؛

- په سه ندى كراوه .

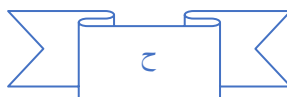
- په سه ندى كراوه ، بويه پيوسته له ماوهى () هه موارى بكاته وه و له ماوهى (بيگيرينه وه .

- په سه ندى كراوه بويه پيوسته له سالى ئەكادىمى داها توى دووبارهى بكاته وه .

ناو و واژووى سهروكى ليژنه

ناو و واژووى ئەندامى ليژنه

ناو و واژووى ئەندامى ليژنه

سوپاس و پيژانين

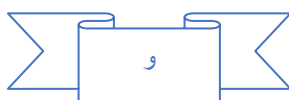
سه رهتا سوپاس و ستايشى خوداي گه وره دهكهم كه تاوه كو ئه م قوناغه بهرزهي ژيانى گه ياندوم سوپاسى دايك و باوكم دهكهم كه بهردهوام پشتيوانم بون بوسه ركه وتن سوپاسى كو ليژي به ريوه بردن و ئابوري دهكهم و سوپاسى به ريوبه ري به شهكهم و ماموستاكانم دهكهم به تاييه ت (م.ديلان رمضان ته مه رخان) ي به ريژي دهكهم كه به دلگه وره ييكي زور هاو كارمان بو وه وسه رپه رشتي كردين بو ته واو كردني تو يژينه وه كه مان وه سوپاسى (م.حسين احمد مسته فا) دهكهم كه يارمه تيدايين بو به دهست هيتاني زانياري زياتر.

سوپاسى هه موو ئه وانه دهكهم كه يارمه تي ئيمه يان دا بو ته واو كردني تو يژينه وه كه مان .

پیشکەشە بە

ئەم تویژینە وەھیه پیشکەش دەکەم بە دایک و باوک و خیزانە کەم کە پالپشتم بون وە ئەو مامۆستایانە ی
هەر لە قوناغی سەرەتای تا ئیستا کە یارمەتی دەرم بونە و پیشکەشە بە مامۆستای ئەزیز و بەریز م.ی
(دیلان رمضان تەمەر خان) کە هاوکارو خەمخۆری ئیمە بوە لەنوسینی ئەم تویژینە وەھیه وە پیشکەشی
دەکەم بە تەواوی مامۆستایانی بەشی کارگیری ریکخراوە گەشتیاریه کان.

خشته ی ناوهرۆك

ژماره ی لاپه ره	بابه ت	ژماره
أ	ئایه تی قورئان	1
ب	به لین نامه	2
ج	پشتگیری سه ره په رشتیار	3
ح	بریار ی لیژنه ی گفتوگو	4
ه	سو پاس و پیزانین	5
و	پیشکه شه به	6
ی-ز	خشته ی ناوهرۆك	7
د	پوخته ی توژیینه وه	8
د	ووشه کللیه کان	9
1	پیشه کی	10
2	به شی یه که م: میتودی توژیینه وه	11
2	کیشه ی توژیینه وه	12
2	گرنگی توژیینه وه	13
3	ئامانجی توژیینه وه	14
3	مۆدیلی توژیینه وه	15
4	گریمانی توژیینه وه	16
4	کۆکردنه وه ی داتا و زانیاری	17
4	سنوری توژیینه وه	18
4	کۆمه لگه و سامپلی توژیینه وه	19
5	به شی دو وه م: لایه نی تیوری توژیینه وه	20
6-5	ته وه ری یه که م: چه مکی ته کنه لۆژیا	21
7	پیناسه ی ته کنه لۆژیا	22
8-7	گرنگی ته کنه لۆژیا	23
10-8	تایبه ت مهن دی ته کنه لۆژیا	24
10	جۆره کانی ته کنه لۆژیا	25
12-11	هۆکاره کانی خیرابوون له ره وتی به ره و ته کنه لۆژیا	26
13-12	سو وه سه ره که کانی ته کنه لۆژیا	27
15-13	کاریگه ریه کانی ته کنه لۆژیا	28
16-15	گرینگی به کاره یانی ته کنه لۆژیاله بواری گه شتیاری	29

17-16	گرینگی گەشتیاری ئەلیکترونی	30
18-17	تەکنەلۆژیا	31
18	تەوەری دووهم:چەمکی گەشتیاری ئەلیکترونی	32
18	گەشتیار چیە	33
20-19	پیناسە ی گەشتیار	34
20	سوودەکانی گەشتیاری	35
21-20	پەیوەندی نیوان تەکنەلۆژیا و کەرتی گەشتیاری	36
21	لەم حالەتانه دەتوانی بەکەسیک بلی گەشتیار	37
21	گرینگی رۆلی گەشتیاری	38
23-22	کاری گەری تەکنەلۆژیای مۆدیرن لەسەر گەشتیار	39
24	پیشەسازی گەشتیاری مۆدیرن	40
25-24	پیشەسازی گەشتیاری	41
25	پیداویستی گەشتیاری ئەلیکترونی	42
26	بەشی سیەم فۆرمی راپرسی بۆ تووژنەو	43
31-27	پرسیارەکەسیەکان	44
36-32	گۆراوی یەکەم	45
40-36	گۆراوی دووهم	46
42-41	بەشی چوارەم دەرەنجام	47
44-43	راسپاردەو پیشنیار	48
46-45	سەرچاوەکان	49
50-47	پاشکۆ	50

لیستی وێنەکان

لاپەرە	بابەت
3	نەخشە ی تووژنەو
25	پیداویستی گەشتیاری ئەلیکترونی
50-47	فۆرمی راپرسی

پوخته

ئەم تويژىنە ۋە يە بە ناو نىشانى (كارىگەرى بەكار ھىنانى تەكنەلۇژىيا لەسەر راکىشانى گەشتىيار) لە پارىزگاي ھەولير ئامانچ لەم تويژىنە ۋە يە ھەلسەنگاندنى كارىگەرى بەكار ھىنانى تەكنەلۇژىيا بە بەرەودان ۋە بەرەو پىش چونى كەرتى گەشتىيارى ۋە كارىگەرى ئەم بەرەو پىش چونە بۇ سەر كەرتى ئابورى ۋلات ۋە بە سوود ۋەرگرتن لە راپۇرت ۋە سەرچاۋەكانى نوسىنگە گەشتىيارىەكان ۋە كارىگەرى بەكار ھىنانى تەكنەلۇژىيا لەسەر گەشتىيار ۋە بە پىشت بەستن بە شىۋازى شىكارى ۋە شىۋازى راپرسى ئەم تويژىنە ۋە پىك دىت لە چەند بەشىك سەرەتاكەى لە پىشەكى ۋە پوختەى بابەتەكە خراپتە روو دواتر خستەروى كىشەى بابەتەكە ئامانجى تويژىنە ۋە گرىنگى تويژىنە ۋە گرېمانەى تويژىنە ۋە سنوورى تويژىنە ۋە بەشى دوو مى تويژىنە ۋە كە دوو تەۋەرە يەكەمىيان پىكدىتلە چەمكى تەكنەلۇژىيا ۋە پىناسەى تەكنەلۇژىيا ۋە گرنگى تەكنەلۇژىيا ۋە تايبەت مەندى تەكنەلۇژىيا ۋە... ھتدو تەۋەرى دوو م پىكدىت لە چەمكى گەشتىيارى ئەلىكترونىو گەشتىيار چىە ۋە پىناسەى گەشتىيار ۋە سوودەكانى گەشتىيارى ۋە پەيوەندى نيوان تەكنەلۇژىيا ۋە كەرتى گەشتىيارى ۋە... ھتد ۋە بەشى سىەم بەسوود بىنن لە فۇرمى راپرسى داتا ۋە زانىيارىەكانمان كۆ كۆدەۋە ۋە شىمان كۆدەۋە گەشتىن بە دەرئەنجام كە ھەندىكىان برىتتىن لە تەكنەلۇژىياى مۇدىرن رۇلىكى گرىنگى ھەيە لەنوسىنگەكان كە يارمەتى گەشتىيار دەدات بۇ پروسەيگرتن ھىزكردن، بەكارھىنانى گونجاۋى تەكنەلۇژىياى مۇدىرنەكان رەنگدانەۋى ئەرىنى لەسەر كوالىتى نوسىنگەكان ھەيە ، ۋە بەكارھىنانى ئىنتەرنىت ۋە ساپتەكان كارىگەرى ھەيە لەسەر دروست كردنى ژىنگەيەكى گونجاۋ بۇگەشتىيار ۋە راکىشانى سەرنجىان، ۋە راسپاردەكانىش ۋە باشترە كە ۋانرخى خزمەت گوزارىەكان ھەرزان ۋە گونجاۋ بىت بۇئەۋەى زىاتر سەرنجى گەشتىيار رابكىشىت، ئىمە ۋەك تويژەران پىشنىار دەكەين كە ۋە زىاتر گرىنگى بىرېت بە پىشكەش كردنى پىشنىار ۋە خزمەتگوزارى گەشتىيارى لەنوسىنگە گەشتىيارىەكان بۇئەۋەى يارمەتى دەربىت بۇ گەشتىيار، ۋە بەكار ھىنانى ئەپلى كەيشنى (FIB) لەنوسىنگەكان چونكە خواستى زۆرى لەسەرە لەلایەن گەشتىيار ۋە يارمەتى دەره بۇگەشتىيار.

ۋوشە كىلىبەكان:

بەكارھىنانى تەكنەلۇژىيا، سەرنج راکىشانى گەشتىيارى

**بهشی یه که م
میتودی تویرینه وه**

پيشه‌كى

لەم سالانەى دواییدا گرنگییەكى زۆر ئەدرى بە گەشتوگوزار لە لایەن دەولەتان و حکوومەتەکانەوہ چونکە کاریگەرى ئابوورى کۆمەلایەتى رۆشنییری و ژینگەى دیارى ھەيە لەسەر ئاستى جیھان لەبەر ئەوہى ئیتمە مامەلە لەگەل بەرھەمیکی خزمەتگوزارى دەکەین ئەوہ دەبى گرنگی بدەین بە بریاری داھینەرانە لە بواری پرۆسەى سەرنجراکیشانى گەشتیار وە پیشکەشکردنى بەرھەمەکان بە گەشتیار تا بگاتە ئەو بازارە گەشتیارانەى کەوا بە ئامانج گیراون ،وہ لەبەر ئەوہى تەکنەلۆژیا پیشکەوتنى بەرچاوى بەخۆوہینیوہ وە بەکار ھینانى تەکنەلۆژیا یەکیکە لەپییوستە گرنگەکان بۆ پرکردنەوہى پیداویستی گەشتیار و راکیشانى گەشتیار چونکە ھەر گەشتیاریک کە گەشت دەکات پیویستی بە برینی تکت و گرتنى ھۆتیل وھتد ھەيە بۆیە ئەمەش وای کردوہ لە ھەموو ولاتان گرنگی تاییبەت بە نوسینگە گەشتیارىکان بدريت بۆ ئاسانکاری پیداویستی گەشتیار بەتاییبەتى لە ھەرىمی کوردستان باس دەکەین کە نوسینگە گەشتیارىکان بە بەکارھینانى تەکنەلۆژیا کاریگەرى گەورەى کردۆتە سەر راکیشانى گەشتیار چونکە دەبیتە ھۆى ئاسانکاری بۆ پرکردنە پیداویستیەکانى گەشتیار بۆیە لەم تویژینەوہ دا دەمانەوى باس لە کاریگەرى بەکارھینانى تەکنەلۆژیا بکەین لەسەر راکیشانى گەشتیار لەنوسینگە گەشتیارىکان .

نوسینگەکان میژویان ھەيە لەخزمەت کردن بەگەشتیاران بەپیدانى تکتى فرۆکە وەر گرتنى فیزە وگرتنى ھۆتیل و داھین کردنى ئۆتۆمبیلی تاییبەت بۆگەشتیاران و....ھتد لەھەر شوینیک کە گەشتیار داواى بکات لەبەر ئەوہى ھەندى کات نوسینگە گەشتیارىکان توشى کیشە دەبن بەھۆى نەبونى ئامرازى تەکنەلۆژیاى پیشکەوتوو یان نزمى لە کوالیتی ئامرازەکانى تەکنەلۆژیا وەنەبونى شارەزایى لە بەکار ھینانى ئامرازەکانى تەکنەلۆژیا وئەمانەو کۆمەلیک ھۆکاری تر کەکاری گەرى خراپیان لەسەر نوسینگە گەشتیارىکان و نەمانى متمانەیان لەلای گەشتیار ھەيە ،ئەم تویژینەوہ ھەول دەدات لە رینگەى ئەم کارە سوودیک بەو کەسانە بگەيەنیت کە بەریو بەرى نوسینگە گەشتیارىکانن یان تویژەرن یان دەیانەوى زانیارى زیاتر لە سەر ئەم کاریگەرییە بدۆزنەوہ لە رینگەى وەلامدانەوہى کۆمەلیک پرسیار بۆ کۆمەلیک کیشەى بەردەم ئەم تویژینەوہیە کە ھیواى وایە سوود بۆ بەریوہەرانى نوسینگەى گەشتیارى و پەرەپیدانى بەردەوامى ئەم کەرتە ھەبیت.

بهشی یه کهم

میتودی توئینه وه

یه کهم: کیشهی توئینه وه:

لهئه نجامی پیداچونه وه به وانه ی که په یوهستن به گوراهه کانی توئینه وهی ئیستا کیشهی توئینه وه که مان له و پرسیارانهی خواره وه ده خهینه رو:

1- کاریگه ریه ئه خلاقیه کانی به کارهیتانی ته کنه لوژیا وهک ناسینه وهی ده موچاو و بایومه تری له گه شتیاریدا و مامه لهی پاریزراو و شه فاف چون کاریگه ری له سه ر متمانه و ره زامه ندی گه شتیاران هه یه بو تاییه تمه ندی و ئاسایش له کاتی گرتنی شوینی نیشته جیبوون و خزمه تگوزاریه کان به شیوهی ئونلین؟

2- کاری گه ری ته کنه لوژیا له سه ر راکیشانی گه شتیار چیه له سه ر ئاستی تاکه کانی کومه لگه ی توئینه وه له نوسینگه کانی شاری هه ولیر؟

3- ئاستی هوشیاری به ریوه به رانی نووسینگه گ هشتیاریه کان و خراپی کوالیتی ئامرازه کانی ته کنه لوژیا و که می خزمه تگوزاری ناو نوسینگه کان کاری گه ری ده کاته سه ر که مبونى گه شتیار؟

دووه م: گرنگی توئینه وه:

توئینه وه که چه ند گرینگه کی هه یه که له م خالانه ی خواره وه خراوته روو:

1- گرینگى ئه و توئینه وه له وه دایه که وا باسی که رتی گه شتیارى کردوه وهک که رتیکی ئابووری گرنگ که وا یارمه تی په ره پیدانی ئابووری ده دات و کومه لیک کیشه ی کومه لایه تی چاره سه ره دکات له وانه بیکاری چونکه به شیکی بنه رته داها تی تاک و سه رچاوه یه بو به ده ست هینانی دراوی بیانی بو یه گرنگه په ره به م که رته بدريت له ریگه ی نویترین ئامرازه کانی ته کنه لوژیا.

2- گرینگى ئه و توئینه وه له وه دایه که وا ئه و ریگایانه ئاشکرا بکريت که ته کنه لوژیا کاریگه ری ئه رینی له سه ر سه رنجراکیشی گه شتیارى هه یه، ئه مه ش وا ده کات نوسینگه کان زیاتر سه رنجراکیشبن بو کومه لیکى فراوانتر له گه شتیاران.

3- گرینگى ئه و توئینه وه له وه دایه که وا باسی ده زگا گه شتیاریه کان ده کات که خوی ده بینته وه له نوسینگه گه شتیاریه کان، چونکه رۆلیکی گرینگى هه یه له به ریوه بردن و به بازارکردنی که رتی گه شتیارى له ریگه ی به کار هینانی ته کنه لوژیا وهک ئامرازیک بو پرکردنه وهی پیداو یستیه کانی گه شتیارى.

سېپه: ئامانجى توپژينه وه:

ئامانجى سهرهكى له م توپژينه وه دا (كارىگه رى به كار هينانى ته كنه لوزيا له سهر راكيشانى گه شتیار) شىكر دنه وهى كارىگه رى به كار هينانى ته كنه لوزيا له سهر راكيشانى گه شتیار هاوكات توپژينه وه كه ههول دهدات ئەم ئامانجانەى خواره وه بهدى بينيت:

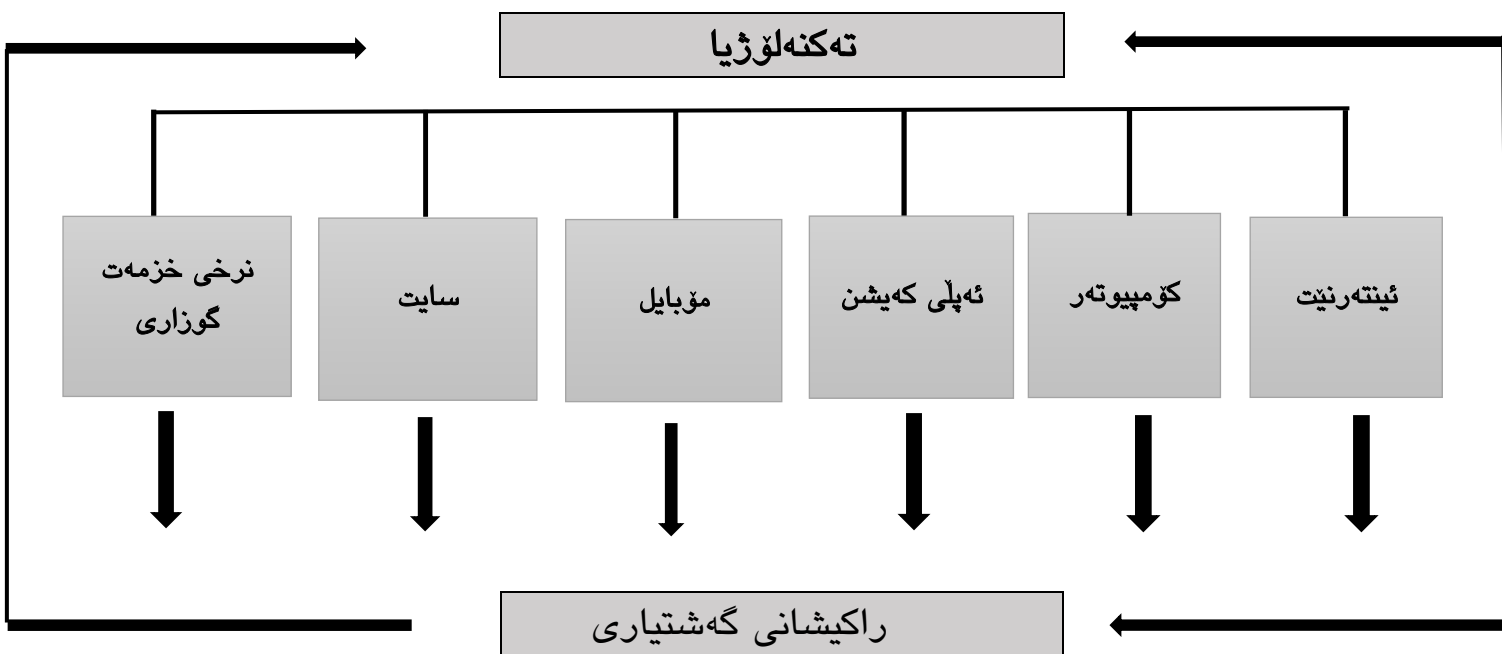
1- به ده رختنى كارىگه رى ته كنه لوزيا له سهر نجر اكيشانى گه شتیارى له نوسينگه كانى شارى ههولير له لايهن تاكه كانى كومه لگاو توپژينه وه كه وه.

2- زانينى ئاستى هوشيارى به ريوه به رانى نوسينگه كانى گه شتیارى له سه تته رى شارى ههولير بؤگرنگى ته كنه لوزيا.

3- باشتركردنى كواليتى ئامرازه كانى ته كنه لوزيا بؤراكيشان و زيادكردنى گه شتیاران.

چوارم: مؤدىلى توپژينه وه:

له بهر كيشه ي توپژينه وه و ئامانجى توپژينه وه ئەم مؤدله مان دروستكرد:

← كارىگه رى

→ په يوه ندى

له ئاماده كردنى توپژهران

پېنجه م: گريمانی توپزینه وه

H1: په یوه نډیه کې به هیز هیه له نیوان ته کنه لوژیا و سهرنج راکتشی گه شتیارى ، به هوی زیاد بونی جوړی
نامرازه کانی ته کنه لوژیا

H2: تا به کارهینانی ته کنه لوژیا له نویسینگه کان باشتو بکریت زیاتر سهرنجی گه شتیار راده کیشیت.

شه شه م: کوکردنه وهی داتا و زانیاری

له نه نجامی کوکردنه وهی سهرچاوهی نه کادیمی وفورمی راپرسیه وه داتا و زانیاری مانکو کردو ته وه:

1- لایه نی تیوری / پشت به ستن به سهرچاوهی نه کادیمی وکتیب و توپزینه وه و لیکولینه وه زانستیه کان و
ئینته رنیت.

2- لایه نی مهیدانی / پشت به ستراره به فورمی راپرسی به سهردانی کردنی نویسینگه گه شتیاریه کانی
سه نته ری شاری هه ولیر له ریگه ی چاو پیکه وتنی تاییه ته وه له گهل به ریوه به رانی نه نویسینگانه له پیناو
به ده ست هینانی داتا و زانیاری .

حه وته م: سنوری توپزینه وه

سنوری توپزینه وه که مان خو ی له م خالانه ده بیینیه ته وه:

1- سنوری کاتی : کاتی ده ست پیکردنی توپزینه وه (۲۰۲۳/۱۰/۱۵) تاکاتی ئاما ده کردنی توپزینه وه
بوگفتوگو (.....) کوتای پیدیت.

2- سنوری شوینی / نه م توپزینه وه یه نه نجام ده دریت له به شیک له نویسینگه گه شتیاریه کانی شاری هه ولیر.

3- سنوری مرویی : ستافی نویسینگه گه شتیاریه کان له شاری هه لیر.

هه شته م: گو مه لگه و سامپلی توپزینه وه

بوگو مه لگای سامپلی توپزینه وه که مان به شیک له به ریوه به رانی نویسینگه گه شتیاریه کانی شاری هه لیر مان
هه لیزارد .

بەشى دووھم

تيۆرى

تەوھرەى يەكەم تەكنە لۆژيا

تەوھرەى دووھم گەشتيار

لايهنى تيورى تويژينهوه

توهدهى يهكهم : تهكنهلوژيا

چهمكى تهكنهلوژيا

تهكنهلوژيا : برىتية له پىناسهى وشهى TECHNOLOGY كه له وشهى يونانى TECHNE وهرگيراه كه به واتاى تهكنيكى يان كارامهى ديت، بهشى دووهى وشهكه برىتية له LOGY كه به واتاى زانست يان خویندن ديت، ههنديك وشهى تهكنهلوژيا وهردهگيرن بۇ زمانى عهدهى (تهكنهلوژيا) ، له كاتيكدا ئهوانى تر وهك كولتور دهيبينن، تهكنهلوژياى زانيارى له ههموو لايهنهكانى ژيانماندا دهردهكهويت، له سهردهتاي رۆژهوه پهنگه زانيارى له شيوهى بانگهوازى بهيانى، بوليتينى ههوال له راديو، تهلهفزيون، يان بهيانيدا بيت رۆژنامه، يان تهلهفونيك ههوال بلاودهكاتوه، يان ئهوهى له گفتوگوى خيزانهكهدا ههيه لهسهر ميژى نانى بهيانى، ههروهها ناوهپوكى كاغهزهكان له شوينى كار، كومپيوتهر، يان ئاميرى فاكس، له واقيعدا ئيمه ئهوهنده نوقم بووين كه ئيمه... وهرگرتن و ناردن و مامهلهكردن، ئيمه زانيارى ههلهدهگرين و پيكدخهين و بير له زانيارى دهكهينهوه، كه ئه و ئامرازانه بۇ بهرههمهينانى پيداويستيه پيوستهكان بۇ ئاسوودهى مروّف و بهردهوامى بوونى، تهكنهلوژياى زانيارى بهردهوام له گهشهكردن و ئالوزتربوون و گهشهكردنايه.

جيهانى ئهمرۆ شاهيدى پيشكهوتن و داهينانه له بواره جياوازهكاندا، وهك چۆن ههموو ولاتيكى جهان ههولدهدات هاوسهنگ بيت لهگهله و پيشهاتانه، بهتايبهتى ئهوانهى دهكهونه چوارچيوهى تهكنهلوژياى زانيارى، تهكنهلوژيا و زانيارى بووته يهكيك له گرنگرين زانياريهكان بۇ پرۆسهى بهرههمهينان، لهسهر بنهماى ئهمش ئابوورى له ئابووريهكى پيشهسازيهوه گوراوه بۇ ئابووريهكى ديجيتالى دروستكراو به شيوهيهكى سهرهكى به ئاميره ديجيتالييه مؤديرنهكان، پشت به ههموو قوناغيكى كاركردن لهسهر تورهكان، بهتايبهتى ئينتهرنيت.

(اسما، 2018، لا 49-51)

زوريك له تويژههراڻ پىناسهى ئهوهيان كردوه كه به تهكنهلوژياى زانيارى ناسراوه و ئهم زاراويه بوته شتىكى تايبهت يان ستاندارد بۇ ئه و پيخراوه بازرگانىانهى كه بهكارهينانى ئينتهرنيت بۇ بهبازاركردى بهرههه يان خزمهتگوزاربهكانيان له ههر مامهلهيهك يان مامهلهيهكدا ئههجام دهن، ليژهوه تهكنهلوژياى زانيارى بووته يهكيك له گرنگرينهكان واته كه لهلايهن جوړه جياوازهكانى دامهزراوه ئامانجار و قازانچ نهويستهكانهوه له كاره جياوازهكانيدا بهكاردههينريت، جا چ له پلاندانان، چاوديريكردن، بهلگهنامهسازى، كاروبارى كارگيرى يان دارابى، يان لايهنهكانى ترى چالاكويهكان، جگه له وهش، زوريك له كيشهكانى كاركردن چارهسهه دهكات و تواناى سههراوهكانى پيخراوهكه بهرز دهكاتوه ههروهها به سههراوهى دروستكردى بهها دادهنريت.

ھەر كەسنىڭ بەدوئاچقون بۇ مېژووى مۇقايەتى بىكات بۇي دەردەكەۋىت كە بەچەند شۇرپىنىڭدا تىپەپىۋە، رەنگە دوايىن شۇرپىيان شۇرپىنى تەككەلۇجىيى زانىارى بىت، ئەمەش دواچار بوۋە ھۇي پىچران لە نىۋان ھەموو شتىك كە كۆن بوۋە و ئەۋەي ئەمۇ نۇي بوۋە و بۇتە كۆنى بەيانى لە ناو ئەم زەبرى زەبەلاھەي كەلەكەبوۋنى زانست و ئامرازەكانى بەدەستەيتان و سوورپانەۋەيدا، زانىارى بوۋەتە سەرچاۋە، بە بەراورد لەگەل باقى سەرچاۋە كلاسسىكىيەكان گىرنگىرە و رەنگە زانىارىيەكان شەپەكە بە دوژمن بىباتەۋە.

دوۋەمىيان شايەتى پىشھاتە خىراكان بوۋە كە بوۋەتە ھۇي سەرھەلانى چەندىن داھىتان و داھىتانى بىي وىنە كە كارىگەرىيان لەسەر ھەموو لايەنەكانى ژيان ھەبوۋە، لە نىۋ ئەم پىشھاتانەدا كە سەرھەمى ئىستاي ئىمەيان جىاكرۇتەۋە، ئەو دىنامىزمەيە كە بوارى تەككەلۇژى ناسىۋىەتى، بەتايىبەتى ئەۋانەي پەيوەندىيان بە پىرۇسىسەۋە ھەيە و بلاۋكردەۋەي زانىارى، يان ئەۋەي بە تەككەلۇژىيى زانىارى ناسراۋە، دوۋەمىيان كارىگەرىيەكى قوۋلى ھەبوۋە، گىرنگىيەكەي لە كەرت و چالاكىيە جىاۋازەكاندا بوۋەتە ھۇي سەرھەلانى ئەۋەي كە بە شۇرپى زانىارى ناسراۋە، بەو پىيەي بوۋەتە شتىكى جەۋھەرى سەرچاۋەيەك كە بەرپىۋەبردنى ھەموو چالاكىيە گىرنگەكان كۆنتىرۇل دەكات.

لەبەر پۇشنايى ئەو پىشھاتانەي كە جىهان لەم دوايىنەدا لە بوارى تەككەلۇجىيى زانىارىدا بەدى كىرۋە، كە گۇرپانكارىيى بىنەرەتى لە سىروشتى كارەكانى زۇرىك لە دامەزاراۋەكاندا ھىناۋەتە ئاراۋە، بەو پىيەيى زۇرتىن كارىگەرىيان لەسەرە يان ۋەلامدەرەۋەي گۇراۋە دەرەكىيەكان و پىشكەۋتتە تەككەلۇژىيەكان بەتايىبەتى، ئەم پىشھاتانە فاكتەرى بەشداربوۋىان پىكەيتاۋە بۇ سەرلەنۇي سەيركردەۋەي ھەموو ئەو كار و چالاكىيەنەي كە پىش ئەۋەي قوۋلىبىنەۋە لە چەمكى تەككەلۇژىيى زانىارىدا، سەرھەتا دەبىت ئاماژە بە چەمكى تەككەلۇژىيا بىكەين، كە بەم شىۋەيە پىناسە دەكرىت: “رىكخستن و بەكارھىتانى كارىگەرانەي زانىارى و ئەزموۋنى مۇۋف لە رىگەي ئامرازەكانەۋە بە كارايى بەرزى كارپىكراۋ، و ئاراستەكردنى دۇزىنەۋە و ھىزە شاراۋەكان بە مەبەستى گەشەپىدان و بەدەستەيتانى باشتىن ئەنجام.”

تەككەلۇجىيى زانىارى - ۋەك زاراۋە نۇيەكانى تر - بە پىناسەيەكى يەكگرتوۋ نەھات، بەتايىبەت لەگەل سەرھەلانى ئابورى نۇي، بەلكو ئەم پىناسانە زۇر بوۋن و بەپىيى دىدگاي ھەريەكەيان بۇيان جۇراۋجۇر بوۋن، بۇيە چەند پىناسەيەك دەخەينە ناۋەۋە بۇ ئەۋەي بتوانىن... تىشك بىخەنە سەر جىاۋازى و رىككەۋتتەكانى نىۋانىان.

(عەلوان، 2003، لا40)

پیناسەى تەكنەلۇژىيا:

پیناسەى يەكەم: "تەكنەلۇژىياى زانىارى ئامازەيە بۇ ئەو ئامرازانەى كە بۇ بەرھەمھىنان، پروسيسىكردن، ھەلگرتن، ھەرگرتنەو ھە و ناردىنى زانىارى بەكاردەھىنرین، جا چ بە شىوہى زارەكى (دەنگ)، نووسراو، يان وینە.

(اسما، 2018، لا 52).

پیناسەى دووہم: تەكنەلۇژىياى زانىارى برىتییە لە بەكارھىنانى تەكنەلۇژىياى مۇدىرن بۇ گرتن، پروسيسىكردن، ھەلگرتن، ھەرگرتنەو ھە و گەياندىنى زانىارى، جا چ لە شىوہى داتای دیجىتالى، دەق، دەنگ، يان وینە.

(موسا و 2007، لا 22)

پیناسەى سىيەم: "تەكنەلۇژىياى زانىارى بە بەرھەمىكى گونجاوى يەگرتووى و يەكخستنى نىوان ھەردوو تەكنەلۇژىياى كۆمپىوتەر و تەكنەلۇژىياى پەيوەندىكردن دادەنریت.

(أسما، 2018، لا 52)

پیناسەى چوارەم: "ھەموو جۆرەكانى تەكنەلۇژىيا كە لە كارپىكردن و گواستتەو ھەلگرتنى زانىارى بە شىوہى ئەلىكترۆنى بەكاردىت، ھەروہا تەكنەلۇژىياى كۆمپىوتەر و ئامرازەكانى پەيوەندى و تۆرەكانى پەيوەندى و ئامپىرى فاكس و ئامپىرەكانى دىكە دەگرىتەو ھە كە بە شىوہىەكى بەرفراوان لە پەيوەندىيەكان بەكاردەھىنرین.

(اسعد، 2019، لا 5)

يان كۆمەلىك تاك و داتا و رىكار و پىكھاتە فىزىكىيەكان و نەرمەكالايەكن كە پىكەو ھە كاردەكەن بۇ ئەوہى بگەنە ئامانجەكانى رىكخراوہكە

پیناسەى پىنچەم: "بە ئامپىر و كۆمپىوتەر و بەرنامەى بنەرەتى و سىستەم و تاكەكان و ھەروہا كە شوہەوای گشتى ئەو كۆمەلگايەى كە مامەلەى لەگەلدا دەكات، نوینەرايەتى دەكریت"

(أسما، 2018، لا 53).

گرنگى تەكنەلۇژىيا

گرنگىيەكەى لەمانەى خوارەوہدا نىشان دەدریت:

1- پەپرەوكردىنى رىبازى زانستى لە مامەلەكردن لەگەل زانىارىدا.

2- به کارهیتانی ئامرازهکانی تهکنهلوژیای زانیاری کاریگه‌ری ئهرینی له‌سه‌ر ئاستی ئەدای کارکردن له دامه‌زراوه‌کاندا هه‌یه له ریگه‌ی بوونی پله‌یه‌ک له گونجان له نیوان مه‌رجه‌کانی ریکخراو و ستراتیییه‌کانی زانیاری.

3- تهکنه‌لوژیای زانیاری رۆلێکی گرنج ده‌گیریت له دروستکردنی به‌ها بۆ ریکخراوه‌که جگه له‌وه‌ی هاوکاری ده‌کات بۆ جیبه‌جیکردنی ستراتیییه‌کانی به‌تایبه‌تی له‌به‌ر رۆشنایی زیادبوونی چری کینپرکی نیوان دامه‌زراوه‌کان.

4- یارمه‌تی زیادکردنی کاریگه‌ر ده‌دات له بریاردان به‌پیدانی داتا و زانیاری دروست و گونجاو له‌کاتی گونجاو و له‌ژێر مه‌رجی پێویستدا.

5- کار بۆ په‌ره‌پیدانی کار ده‌کات به‌پێی سیستمی رۆون و شیوازی کارکردنی تایبه‌ت به‌دابینکردنی ریکوپیکي و دیسیپلین له‌یه‌که کارگیریییه‌کاندا، هاوکات خه‌می ئاگادارکردنه‌وه‌ی تاکه‌کانه له‌و شتانه‌ی له‌ده‌وروبه‌ریان ده‌گوزهریت و به‌به‌رده‌وامی دابینکردنی پێشها‌ته‌کانی ده‌وروبه‌ریان.

6- کارده‌کات بۆ دانیابوون له‌سه‌رکه‌وتنی ئەندازیاری دووباره‌ی پرۆسه‌ی کارپیکردن، جا پیش دیزاینکردنی پرۆسه‌کانی کارپیکردن له‌ریگه‌ی ئەو پێشنیارانه‌ی ده‌یخاته‌رۆو بۆ باشترین دیزاینه‌کان، یان دوا‌ی ته‌واوکردنی پرۆسه‌کانی دیزاین له‌ریگه‌ی رۆلی خۆیه‌وه له‌قوناغه جیاوازه‌کانی ئەپلیکه‌یشندا.

7- به‌هیزکردنی سه‌رکه‌وتنی ئەو دامه‌زراوانه‌ی بواره‌کانی ریکخراوه‌یی ئالۆزیان هه‌یه له‌ریگه‌ی به‌کارهیتانی تهکنه‌لوژیای زانیاری له‌رۆوی کارگیری و ریکخراوه‌یی ئالۆزدا.

په‌ره‌پیدانی ره‌فتاری ئهرینی ئەندامانی ریکخراوه‌که له‌ریگه‌ی کاریگه‌رییه‌کانی له‌سه‌ر به‌هیزکردنی په‌یوه‌ندییه‌کانی ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی ریکخراوه‌که. ئەمه‌ش جگه له‌وه‌ی یارمه‌تیان ده‌دات بۆ به‌رپوه‌بردنی کات به‌شیوه‌یه‌کی کارا و که‌مکردنه‌وه‌ی پله‌ی ناروونی له‌ده‌وروبه‌ری که‌شوه‌ه‌وای کاردا.

(که‌ده‌یفا، ۲۰۱۵، ، لا ۲۸-۳۰).

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی تهکنه‌لوژیا

تهکنه‌لوژیای زانیاری به‌کۆمه‌لیک تایبه‌تمه‌ندی له‌تهکنۆلۆژیاکانی تر جیاکراوه‌ته‌وه، گرنگترینیان بریتین له:

- که‌مکردنه‌وه‌ی کات: تهکنه‌لوژیا هه‌موو شوینه‌کان - ئەلیکترۆنی - زال ده‌کات؛
- که‌مکردنه‌وه‌ی شوین: هه‌لگرتن دابین ده‌کات واته‌که قه‌باره‌یه‌کی گه‌وره‌ی زانیاری هه‌لگیراو له‌خۆده‌گریت که‌ده‌توانریت به‌ئاسانی و به‌ئاسانی ده‌ستیان پێ بگات
- هاوبه‌شکردنی ئەرکه‌ فیکریه‌کان له‌گه‌ل ئامیر: ئەنجامی کارلیک و گه‌توگۆی نیوان توێژه‌ر و سیستم.

- كه مكرده وه: به واتايه كي تر خيرتر و هه زانتر و هند و ئه مهش خيرايي پهره پيداني به ره مه كاني ته كنه لوژي اي زانباريه؛
- زيره كي ده سترد: گرنگترين تايبه تمه ندي ته كنه لوژي اي زانباري بريتييه له پهره پيداني زانباري و به هيز كردني دهر فته تي راهي ناني به كار هينه ر بؤ گشتگيري و كوئتر و لكر دني پرؤسه ي به ره مه هينان.
- پيكيه ناني توږي په يوه ندي: ئه و كومه له ئاميرانه ي كه له سه ر بنه ماي ته كنه لو جياي زانباري دامه زاون، په كده خرين بؤ پيكيه ناني توږي په يوه ندي، ئه مهش رويشتنى زانباري له نيوان به كار هينه ران و پيشه سازيه كان و هه روه ها به ره مه هينه راني مه كينه زياد ده كات، هه روه ها ريگه به ئالوگوږي زانباري ده دات له گه ل چالاكيه كاني تر.
- كارلي ككردن: واته به كار هينه ري ئه م ته كنه لوژي اييه ده توانيت له يه ك كاتدا وهرگر و نيره ر بيت، به شدار بووان له پرؤسه ي په يوه ندي ككرندا ده توان روله كانيان ئالوگوږ بكن، ئه مهش ريگه ده دات به دروست كردني جوږيك له كارلي ككردن له نيوان چالاكيه كاندا.
- ناهاوسه نك: ئه مهش واته ئه گه ري وهرگر تني په يامه كه له هه ر كاتيكا كه له گه ل به كار هينه ردا بگونجيت، چونكه به شدار بووان پيوست ناكات له هه مان كاتدا سيسته مه كه به كار بهين؛
- لامه ركه زيبه ت: تايبه تمه ندييه كه كه ريگه به سه ربه خويي ته كنه لوژي اي زانباري و په يوه ندييه كان ده دات، بؤ نمونه ئينته رنيت له هه موو بارودوخيكدا چيژ له به رده وامي كار كردن وهرده گريت، هيچ لايه نيك ناتوانيت ئينته رنيت له ئاستي جيهانيدا په كبات.
- په يوه ندي: ئه مهش به واتاي ئه گه ري به ستنه وه ي ئاميره په يوه ندييه كاني به ره مه هينه ره جياوازه كان، واته به بي گويدانه كومپانيا يان ولاتي ك كه تييدا دروستكراون.
- گواستنه وه و جووله: واته به كار هينه ر ده توانيت له كاتي جو له كانيدا سوود له خزمه تگوزاريه كاني وهربرگريت، واته له هه ر شوينيكه وه له ريگه ي چه ندين ئامرازي په يوه ندييه وه وهك كومپيوته ري لاپتوپ، موباييل...هتد.
- گواستنه وه: ئه مهش تواناي گواستنه وه ي زانباريه له ميديايه كه وه بؤ ميديايه كي تر، وهك گوږيني په ياميكي دهنگي بؤ په ياميكي چاپكراو يان خويندراو.
- نا بارسته يي: واته ئه گه ري ئاراسته كردني په يامي په يوه ندي ككردن بؤ تاكيك يان گروپيكي په يوه نديدار له بري ئه وه ي به مه رج ئاراسته ي بينه ريكي زه به لاح بكرت، ئه مهش واته ئه گه ري كوئتر و لكر دني به و پنيه ي راسته وخؤ له به ره مه هينه ره وه ده گاته به كار به ر، هه روه ها ريگه ده دات بؤ تيكه لكر دني جوږه جياوازه كاني په يوه ندييه كان. جا چ له كه سيكه وه بؤ كه سيك، يان له لايه نيكه وه بؤ گروپه كان، يان له هه مووان بؤ هه مووان، واته له گروپيكيه وه بؤ گروپيكي؛

• ناوبانگ و بلاوبوونهوه: ئەمەش توانای ئەم تۆرەیه بۆ فراوانبوون بۆ ئەوهی زیاتر و زیاتر ناوچه بیسنوورەکانی جیهان بگرێتەوه، بۆ ئەوهی هیزی خۆی لەم بلاوبوونهوهی سیستماتیکی نەخشە نەرم و نیاڵەکی بە دەستبەھێنیت.

• جیهانی و گەردوونی: ئەمە ئەو ژینگەیه که ئەم تەکنەلۆژیایانە تییدا کار دەکەن، که زانیاری ڕیگای جیاواز و ئالۆز دەگرێتەبەر که بەسەر ناوچه جیاوازهکانی جیهاندا بلاو دەبیتەوه. ڕیگە بە سەرمايه دەدات بە شێوهیهکی ئەلیکترۆنی بروت، بەتایبەتی بە لەبەرچاوگرنتی ئاسانکاری مامەڵە بازەرگانییەکان که بەهۆی سەرمايهی زانیارییەوه دەجولین، ڕیگە پێدەدات بەرەستی شوین تیپەرپینیت و بتوانیت بەسەر سنوورە نیو دەولەتییهکاندا بجولیت.

(علی، 2013، لا 34-36).

جۆرهکانی تەکنەلۆژیا

1. تەکنەلۆژیای زانیاری (IT): کۆمپیوتەر و نەرمەکالا و تۆر و بەرپۆهبردنی داتا لەخۆدەگریت.
2. تەکنەلۆژیای بایۆلۆجی: گرنگی بە بەکارهێنانی سیستمی بایۆلۆجی، زیندەوهران، یان وەرگیراوهکان دەدات بۆ بەکارهێنانی تەکنەلۆژیا.
3. تەکنەلۆژیای پزیشکی: ئەو ئامیر و تەکنیکانە لەخۆدەگریت که لە چاودیری تەندروستیدا بەکار دەهێنرین بۆ دەستنیشانکردن و چارهسەرکردن و چاودیریکردن.
4. تەکنۆلۆژیای پەيوەندی: ئامراز و سیستمەکانی گواستنهوه و وەرگرنتی زانیاری لەخۆدەگریت، وەک پەيوەندییەکان.
5. تەکنۆلۆژیای گواستنهوه: داھینانەکانی پەيوەست بە جولەي مرۆف و کالاکان دەگریتەوه، وەک ئۆتۆمبیل و فرۆکە و شەمەندەفەر.
6. تەکنەلۆژیای وزه: پیشکەوتنهکان لە بەرھەمھێنان و ھەلگرتن و بەکارهێنانی وزه لە سەرچاوه جیاوازهکانەوه دەگریتەوه.
7. تەکنۆلۆژیای پەروەردەي: ئامراز و شێوازهکانی بەرزکردنهوهی فیروبون و فیرکردن لەخۆدەگریت.
8. تەکنەلۆجیای ژینگەي: گرنگی بە چارهسەری تەحەددیاتی ژینگەي دەدات، وەک وزه نوێبووهوه و بەرپۆهبردنی پاشماوه.

(نصرالدین؛ سیف الدین، 2022، لا 60).

ھۆكارەكانى خىرابوون لەرەوتى بەرەو تەكنەلۆژيا

(توربان) پوونىكردهو، كۆمەلىك ھۆكار ھەن كە بوونە ھۆى زيادبوونى گرنكى تەكنەلۆژياى زانىارى.

آ-ئالۆزى و ناجىگىرى ژىنگەى بازىرگانى: ئەو ژىنگەيەى كە رىكخراوھەكان تىيدا كاردەكەن، ئالۆزتر و ناجىگىرتىر بوو، پىشكەوتنى پەيوەندى و تەكنەلۆجيا گۆرانكارى زۆرى دروستكردوو و ھەروھە گۆرانكارىيەكانى دىكەش كەلە ئەنجامى ھۆكارە سىياسى و ئابوورىيەكانەو ھاتوونەتە ئاراو، ئەمەش وایكردوو رىكخراوھەكان چالاكىيەكانىان جىيەجى بكن بە ئامانجى باشتىركردن و پاراستنى كارەكانىان، وھكو ئەندانىارى دووبارە، باشتىركردنى پروسەى پىشېينىكردن، دروستكردنى ھاوپەيمانى ستراتىژى لەگەل رىكخراوھەكانى تر، پىشېستەن بە تەكنەلۆژياى زانىارى وھك ئامرازىكى پىشتىوانى بۆ ھەموو ئەم چالاكىيانە بۆ دلىابوون لە مانەو و بەردەوامى رىكخراوھەكە لە... ژىنگەيەك كە بە ئالۆزى و ناسەقامگىرى تايبەتمەندە.

ب- كىبىركىي بەھىز و ئابوورى جىھانى: ئەو فشارانەى كە لەلایەن رىكخراوھە نىودەولەتییەكان و ھەروھە تەكنەلۆژياى پىشكەوتووھە دروستكراون، بوو تە ھۆى چىرى كىبىركىي جىھانى، كە نەك تەنھا لەسەر نرخەكان بەلكو لەسەر كوالىتى و ئاستى خزمەتگوزارى و خىرايى گەياندن و داىبىنكردنىش چىر بوو تەو بەرھەمەكان بەپىي داواكارى كرىار لەم چوارچىوھەدا يارمەتى تەكنەلۆژياى زانىارى دەدات كە رىكخراوھە جىھانىيەكان دەتوانن چەندىن سوود بەدەست بەيىنن، وھك باشتىركردنى بەرھەمەيتان، بەرزكردنەوھى ئاستى خزمەتگوزارى، و زيادكردنى قازانج.

ج- بەرپرسىارىتى كۆمەلایەتى: گومانى تىدا نىيە كە كارلىكى نىوان رىكخراوھەكان و كۆمەلگا نەوھەستاو و رىكخراوھەكان لەم دوایيانەدا زياتر ئاگادارى ئەم كارلىككردنە و گرنگىيەكەى بوون، بەو پىنھەى ھەولەدەن بەشدارى بكن لە پىشكەشكردنى خزمەتگوزارىيە كۆمەلایەتییەكانى وھك كۆنترۆلكردنى ژىنگە، تەندروستى پىشەيى و سەلامەتى، دەرفەتى يەكسان، و لەبەرچاوگرتنى مافەكانى بەكاربەر. تەكنەلۆژياى زانىارى دەتوانىت پىشتىگىرى لە چالاكىيەكانى بەرپرسىارىتى كۆمەلایەتى بكات لە رىگەى سىستەمى پىشتىگىرى بىرپارەو بۆ

چاودىرىكىردنى بەرنامەكانى دەرفەتى يەكسان و سىستەمى پىسپور بۇ باشتىركردنى چاودىرى ژىنگەيى.

د-چاوه پروانى بەكاربەر: بەكاربەر ئەمرو زياتر ئاشنا و شارەزا بووه لەسەر كالا و خزمەتگوزارىيەكانى بەردەست و كوالىتییان، ئەمەش واىكردووه داواى باشتىرىنيان لىبكات، جگە لەو بەرھەمانەي كە بەپى داواكارىيەكەي بەرھەمدەھىنرین، لەلایەكى ترەو دەست، بەكاربەر پىويستى بە زانىارى لەبارتر ھەيە سەبارەت بەو كالاىانەي كە دەيەويت، و ئەمەش بووه ھۆي ئەوھي رىكخراوھكان پىويستیان بە گەياندى زانىارى بە خىرايى ھەبىت بۇ تىركردنى خواست و پىداويستىيەكانى بەكاربەر، لىرەوھ رۆلى تەكنەلۆژىاي زانىارى لە تواناسازىي رىكخراوھكان بۇ بەدەستھىناني ئەمە.

ھ- گۆرىنى پىكھاتەي سەرچاوهكان: مۆرىس پىي واىە فاكترى زانىارى بووھتە ھۆي زيادبوونى گرنكى تەكنەلۆژىاي زانىارى، لە سەردەمى پىشەسازىدا پىيان وابوو كە چوار سەرچاوهي سەرھكى بۇ رىكخراوھكە ھەن: (ماددى، مۆيى، دارايى). ، كەرەستەي خا).

و- جىھانگىرى: ئەم دووھمىيان بە يەككە لە گرنگترىن ھۆكارەكان دادەنرىت كە بووه ھۆي زيادبوونى گرنكى تەكنەلۆژىاي زانىارى، كە بووھتە بزويئەر بۇ رىكخراوھكان بەرھو جىھانگىرى لە رىگەي بەكارھىناني كۆمپىوتەر و تەكنەلۆژىاي پەيوەندىيەكان و شۆرشى زانىارى وەك وزەيەكى بەرھەمھىنان و بزويئەرى جىھانگىرى بە ھەموو ئەو تەكنەلۆژىا نوويانە و شىوازە مۆدىرنانەي كە ھەلئىدەگرىت، لە رىگەي بازىرگاني ئەلىكترۆنى و فىربوونى ئەلىكترۆنى.

(موسا، ۲۰۰۷، لا ۳۲)

سوودە سەرھكىيەكانى تەكنەلۆژىا

گرنگترىن سوودە سەرھكىيەكانى تەكنەلۆژىاي زانىارى بەم شىوھەن:

❖ تەكنەلۆژىاي زانىارى فروشتن زياد دەكات بە يارمەتىدانى رىكخراو بۇ تىركردنى پىداويستى و ئارەزووى گەشتىاران.

❖ رىكخراوھكە تەكنەلۆژىاي زانىارى بەكاردەھىننىت بۇ باشتىركردنى پىگەي خۆي لە ژىنگەي كىپرکيدا بە دىزاینكردنى بەرنامە و ئەپلىكەيشنى داھىتەرانە.

❖ تەكنەلۇژىيە زانىيەرى بە ئەنجامدانى كار و ئەركەكانى نووسىن بە شىۋەيەكى ئۆتوماتىكى تىچۈنەكان كەمدەكاتەوہ.

❖ تەكنەلۇژىيە زانىيەرى كاردەكات بۇ باشتىركردنى كوالىتى لەرېگەى باشتىركردنى ئاستى كوالىتى بەرھەمەكان و دىزىنى يارمەتيدەرى كۆمپىوتەر.

❖ باشتىركردنى بەرھەمەتپان و كارايى پروسەكانى كاركردن.

❖ زىادكردنى تواناي دروستكردن و داھىپان.

❖ رۇبەرۇوبوونەوہى ھەرەشە دەرەككەكان.

❖ پىدانى زانىيەرى گونجاو لە كاتى گونجاودا.

❖ پالپشتى و باشتىركردنى پروسەى برپاردان.

❖ باشتىركردن و بوژاندنەوہى پەيوەندىيەكانى رېكخراوہكە.

❖ دارشتن و جىبەجىكردنى ستراتىژى رېكخراوہكە.

(عومەر، 2021، لا50).

كارىگەرىيەكانى تەكنەلۇژىيە

سەررەپاي ئەو سوودانەى كە تەكنەلۇژىيە زانىيەرى پىشكەشى دەكات، نابىت وەك پىشكەوتنىكى پاك سەير بكرىت، بەلكو بە پىچەوانەوہ لە ھەندىك لايەندا و ئەمەش بە باسكردنى كارىگەرىيە نەرىنى و نەرىنىيەكانى بەكارھىپاننى بۇمان رۇون دەبىتەوہ

كارىگەرى ئەرىنى:

1- يەكەم كارىگەرى تەكنەلۇجىيە زانىيەرى و پەيوەندىكردن لەسەر ئاستى كۆمەلايەتتە، ھەموو پىشكەوتنىك لە تەكنەلۇژىيە ئامازەيە بۇ ھەتمىيەتى كۆمەلگە و گۇرانى شارستانىيەتەكەى، وەك رۇبەرت سالدۇف و ئەمانوئل ئارناد دەلېن، “ھەر داھىپاننىك يان پىشكەوتنىك لە تەكنەلۇژىيە لەگەل كەشۋەوہى شارنشىنى نويداىە .

2- يارمەتيدانى كۆمپانىكان بۇ بەدەستەپاننى پلەيەكى زياتر لە نەرمى بەرھەمەتپان و كەمكردنەوہى خەرجىيەكان لە ھەمان كاتدا دابىنكردنى شىۋازى نوى و پىكھاتەى رېكخراوہى نوى بۇ دىزىنكردنى سىستەمەكان.

3- که مکردنه وهی په یوهندی که سی راسته وخو، به هوی بوونی توریکی په یوهندی نیوان کومپانیاکان، که به شداره له که مکردنه وهی تیچووی گواستننه وه و شوینی نیشته جیبوون.

پیشخستنی په کخستنی جیهانی بازاره کانی سه رمایه، به دامه زرانندی ریکخستن و پیکاری نه رمتر بو دلنیا بوون له جولهی سه رمایه ی جیهانی.

4- به کارهینانی بازارگانی ئه لیکترونی، که بریتییه له ئالوگوری یه ک یان چند شتیکی به نرخ له ریگه ی ریگه ی ئه لیکترونی وه، زور جار ئینته رنیت کلیلی به ده ستهینانی سوودی کیپرکینییه، با شترکردنی ئاستی خزمه تگوزاری پیشکش به کریاران، و با شترکردنی په یوهندی له گه ل لایه نه په یوهندی داره کان.

5- په ره پیدانی توانا کانی تاکه کان له ریگه ی به ده ستهینانی زانیاری په یوهندی دار و بریاردانی با شتر.

6- زانیاری دروست و نوی له به رده ستهینیه، ئه مه ش پالپشتی بریاردان ده کات.

7 - پیشکشکردنی خزمه تگوزاری با شتر بو کارمه ندان و من پیداچوونه وه مان کرد که کاریگه ری نه رینی له سه ر ریکخراوه که چیه.

8- نه هیشتنی کات و هه ول و سه رچاوه ی به فیروچوو.

9- به رزکردنه وه ی شه فافیه ت ده بیته هوی که مبوونه وه ی روودانی هه له و ساخته کاری

کاریگه ری نه رینی:

رهنگه هه ندیک کاریگه ری نه رینی له ئه نجامی ته کنه لوژیای زانیاری و په یوهندییه وه بیت، که ده توانریت به م شیوه یه کورت بکریتته وه:

1- به رده وامی بوونی نایه کسانی کومه لایه تی و کولتووری له نیوان مروقه کاندا، چ له چوارچیوه ی ده وله تیکدا، یان له نیوان ده وله ته کاندا، و بوونی گروهه کانی په راویزخراو له جیهانی شو رشی زانیاری، بویه ده ستمان کرد به بیستنی دابه شبوونی دیجیتالی.

2- ئینته رنیت کاریگه ری له سه ر مندالان و په روه رده کردنیان هه بووه، ته نانه ت گه وره کانیش به هه مان شیوه، دانیشن بو ماوه یه کی زور له به رده م ئینته رنیت و گواستننه وه له سایتیکه وه بو سایتیکی تر دووره له و جیهانه راسته قینه یه ی که تیندا ده ژین، و ئه و بره زوره ی زانیاریانه ی که ئه وان ده سترپراگه یشتن فشاری ده روونی و ده ماریی له سه ریان دروست ده کات.

3- هه ندیک وه ک هه ره شه یه ک بو سه ر ئاسایشی نه ته وه یی ولاتان و کومه لگا کان ده بیینن، هه روه ها ده سته پیکردنی جو ره جه نگیکی نوییه، ئه ویش شه ری زانیارییه، که جو ره تاوانیکی نویی تیدا سه ریبه لداوه، ئه ویش تاوانی زانیارییه.

4- پرسی مافی كۆپىكردن و مافی بلاوكه ره وه، له گه ل زيادبوونی كاره كانی كۆپىكردن و لاساى كرده وه.

5- ته كنه لۆژىاي زانىارى و په يوه ندى وا ده كات كارلئكه كان كه متر له مرو قايه تى.

6- ته كنه لۆژىاي زانىارى و په يوه ندى كردن ريگه ي به سه ره له دانی پاره ي ئه ليكترونى دا، كه نوينه رايه تى هه ره شه يه ك ده كات بو سه ر سه روه رى دراو. له زوريك له پيشه سازى به كاندا به ره مه ينان كه م ده بى ته وه بو دامه زراندى خه لك و پى ده چى ت ICT سوودى هه بى ت.

بو ئه و ريخراوانه ي كه به كارىان ده هينن ئه مه ده بى ته هوى زيادبوونی ريژه ي بى كارى.

(أسماء، 2018، لا 65-67).

گرنگى به كار هينانى ته كنه لۆژىا له بوارى گه شتارىدا

تىكه لبوونی ته كنه لۆجىاي زانىارى و په يوه ندى و پيشه سازى گه شتارى بو وه ته هوى ئه وه ي جو ريكي نو يى گه شتوگوزارى ليكه و ته وه كه برى تى به له "گه شتارى ئه ليكترونى"، ئىستا ئه مه بو وه ته پى نوى سى تى به كى حه تمى بو دامه زراوه گه شتارى به كان بو به ده سته ينانى سوودى كى كى بركى.

يه كه م: پى ناسه ي گه شتارى ئه ليكترونى (E-Tourism) "ئه م خزمه تگوزارى به له لايه ن ته كنه لۆژىاي زانىارى و په يوه ندى به وه پيشكه ش ده كرىن به مه به سى به ره مه ينان و پيشخستى خزمه تگوزارى گه شتارى.

وه خزمه تگوزارى نو سى نگه له ريگه ي تو رى كراوه و داخراوه وه، پشت به ستن به بنه ما و بناغه كانى بازرگانى ئه ليكترونى.

1 "هه روه ها به م شى وه به پى ناسه ده كرىت: "شوى نى كى گه شتارى كه تى دا به شى ك له و مامه لانه ي كه له نى وان دامه زراوه يه كى گه شتارى و دامه زراوه يه كى دى كه دا ئه نجام ده درىن، يان له نى وان دامه زراوه يه كى گه شتارى و به كار به رى ك (گه شتارى) دا له ريگه ي به كار هينانى ته كنه لۆژىاي زانىارى و په يوه ندى به وه ئه نجام ده درىن، بو يه كه ئو فه ره كانى خزمه تگوزارى گه شتارى له ريگه ي تو رى زانىارى نى و ده وه له تى (ئى نته رنى ت) له گه ل خواسته كانى قه ره بالغى گه شتارى دا بمى ننه وه "من وى ستم ئى وه قبول بكه م

ئه م خزمه تگوزارى به گه شتارى به له ريگه ي ئى نته رنى ته وه پيشكه ش ده كرىن.

2 "به لام ده توانى ت پى ناسه يه كى گشتگر بو گه شتارى ئو نلاىن له ريگه ي چالا كى به كانى په يوه ست به شوى نه گه شتارى به كانه وه دا بى ن بكرى ت.

برى تى به له رى كلام كردنى خزمه تگوزارى به گه شتارى به كان كه له ريگه ي ئى نته رنى ته وه له ريگه ي فرو شگا مه جازى به كان يان ساى ته كانى فرو شتى ئو نلاىنه وه پيشكه ش ده كرىن، هه روه ها ئالو گو رى زانىارى و كار لى ككردن له نى وان پيشكه شكارانى خزمه تگوزارى گه شتارى و گه شتارى، جگه له ئه نجامدانى

گريبه سست و به سستی گريبه سست له ريگه ي ئينته رنيتته وه و پارهدان پابه نذبوونه داراييه كان له ريگه ي شيوازي پارهداني ئه ليكتروني، و كاره كان دابه شکردن و گهياندي خزمه تگوزارييه گه شتيارييه كان و به دوا داچوون بو ريکاره كان، جا له ريگه ي ئينته رنيتته وه بيت يان له ريگه ي كه ناله ئاساييه كانه وه. هر له بهر ئه مه شه كه گه شتوگوزاري ئه ليكتروني فراوانتر ده بيت و هه موو ئه و زانياري يان خزمه تگوزارييه ده گريته وه كه له لايه ن كۆمپانياكاني تری گه شتياري يان كۆمپانيا گه شتياريه كانه وه پيشكەش به به كار بهر (گه شتيار) له ريگه ي ئينته رنيت يان ئامرازه كاني تری په يوه ندي ئه ليكترونيه وه ده كريت.

كه ده كه ويته چوارچيوه ي گه شتيارييه وه

(أسما، 2018، لا 68)

گرنگي گه شتياري ئه ليكتروني

سووده كاني گه شتياري ئونلاين له هاندانيكي گه وره وه سه ره له ده دن كه پيشكەشي هه ردوولايه ن پيشكەشكاري خزمه تگوزاري و گه شتيار ده كن.

گه شتياران خويان كه به شدارن له تپه پراندي به ربه سته نه ريتييه كان له شوينه گه شتيارييه ئاساييه كاندا، رهنگه گرنگتريني ئه م پالنه رانه بریتی بن له:

1- ئه و زانياريانه ي كه پيشه سازي گه شتياري پشتي پي ده به ستيت به پيداني زانيارييه گه شتيارييه پيويسته كان 24 كاتزمير له رۆژيكا و 7 رۆژ له ههفته يه كدا پيشكەش كراوه.

2- به كارهيانه ي گه شتياري ئيستا ده توانيت له ريگه ي ئينته رنيتته وه هه موو ئه و داتا و زانياريانه ي كه پيويستي پييه تي سه باره ت به به ره مي گه شتياري به ده ست به ينييت.

3- به كارهياني كه ناله جوړاو جوړه كاني ئونلاين يارمه تي گه شتياران ده دات فيري كه لوپه ل و خزمه تگوزارييه گه شتيارييه كان ببن وهك هوتيل، چيشخانه، نوسينگه ي گه شتياري، كۆمپانياكاني هيلي ئاسماني.

4- له گه ل كه مبوونه وه ي تيچووي خزمه تگوزارييه گه شتيارييه كاني پيشكەشكراو، و به مجوره هه رزانتر بووني به ره مي گه شتياري به به راورد له ئه نجامي به رزبوونه وه ي نرخه كان، ده توانريت گه شتياري ئه ليكتروني به كار به ينيريت بو كه مكرده وه ي تيچووي بازار كرندي گه شتياري و تيچووي به ره مه ينان و تيچووي دابه شکردن، جگه له كه مكرده وه ي قه باره ي كار بو نمونه گه شتيار ده توانيت وه ريگريت

بليتي فروكه ي ئه ليكتروني يان كودي ئالوگور بو گرنتي هوتيل له ريگه ي ئيمه يله كه يه و و باشتكر كرندي ئه داي ئابووري دامه زراوه گه شتيارييه كان به تاييه تي بچووك و مامناوه نده كان، هه روه ها كه مكرده وه ي تيچووي خزمه تگوزارييه گه شتيارييه كان، كه له به رامبه ردا له نخي به رنامه كاني گه شتيارييدا

رەنگدەداتەو، ھەرۋەھا ئاسانكارى پەرەپىندانى بەرھەمى گەشتىياري و سەرھەلدانى چالاكئىيە گەشتىيارييە نوپىيەكان كە لەگەل توپزە جياوازەكانى گەشتىاران بگونجيت، ئەمە جگە لە زيادکردنى تواناي كئيبركى بۇ كۆمپانيا گەشتىيارييەكان وزياە كوردنى قازانج.

5-دەرفەت و بژاردەى جۆراوچۆر دەپەخسىنيت لە پرووى بەروارى گەشت و جۆرى ھۆتيل و نرخەكانيان و ولاتانى مەبەست وە جۆرى گەشتوگوزارى پئويست، جا ميژوويى بيت، كات بەسەربردن بيت، يان ھەر شتتەك لە ماوہيەكى كورتدا لەبرى سەردانى نوسينگەى گەشتىياري.

6- گەشتىياري ئونلاين رېگە بە گەشتىار دەدات لە چوارچيوى گەشتکردندا بژى بە گەشتکردن بەو شوپنەنى كە دەيەويت گەشتيان بۇ بكات، دوور لە ھۆكارەكانى تر كە رەنگە كاريگەرييان ھەبيت لەسەر ھەلبژاردنى لە نوسينگەكانى گەشتىاريدا.

(أسما، 2018، لا69)

تەكنەلۆژيا: بەشدارى كردووە لە بەرزکردنەوہى دياردەى جياھانگيرى، بەجۆرىك جياھان بوو تە گونديكى بچووك ئاسانكارى بۇ گواستنەوہى خيراى زانيارى و بيروكەكان كرد و شيوازي ژيانى گۆپى، بەو پئىيەى مرؤف دەتوانيت جياھان لە پشت شاشەى كۆمپيو تەرەوہ بدۆزيتەوہ لەكاتى گەپان بەناو مالپەرە ئەليكترونييەكان كە سەرکەوتوون لە نمايشکردنى جوانترين ناوچە گەشتىيارييەكان لە ھەموو جياھانەوہ، ئەمەش بەھۆى بەكارھينانئىيەوہ لە ئىنتەرنيت و ئەو سوودانەى كە بۇ مامەلە ئابوورييە مۆديرنەكان دابين دەكات، وەك چۆن رېگەى بۇ خزمەتگوزارى ئەليكترونى لە كەرتى گەشتىياري و سەرھەلدانى ئەوہى پئى دەوتريت گەشتىياري ئەليكترونى.

بە پشتبەستن بەو زانيارانەى لە بابەتەكەدا ھاتووە، بەم ئەنجامە دەگەين:

تەكنەلۆژيا برىتئىيە لە زانستى كارپيكرائ و شيوازي تەكنيكي بۇ گەيشتن بە ئامانجىكى زانستى زانيارى داتاكانن كە دەبيت پروسيس بكرين.

پەيوەنديکردن برىتئىيە لە پروسەى ئالوگۆرى بيرورا و بيروكە و زانيارى لە رابردووەوہ بۇ داھاتوو و پروسەيەكە ئامانجى گۆپىنى رەفتارەكانە، تەكنەلۆژياى زانيارى و پەيوەنديکردن گرنكى بە بەكارھينانئىيە تەكنەلۆژيا و نەرمەكالاكانى كۆمپيو تەر دەدات، تەكنەلۆژياى زانيارى و پەيوەندييەكان پيشكەوتنى گەورەى بەخۆيەوہ بينوہ بۇ ئەوہى ببیتە ئەوہى ئەمرؤ ھەيەتى.

تەكنەلۆژياى زانيارى و پەيوەندى چەندىن تايبەتمەندى ھەيە، لەوانە: كارليكردن، فرەيى، جوولە... تەكنەلۆژياى زانيارى و پەيوەنديکردن پيكدت لە توخمە فيزيكييەكان (ئامراز و كۆمپيو تەر) و توخمە نامادديەكان (وەك نەرمەكالا)، جگە لە داتا بيس، پەيوەندييەكان، تاكەكان، و تۆرەكان. تەكنەلۆژياى زانيارى و پەيوەنديکردن كاريگەرى نەرينى ھەيە. كۆمپانياى TIC بەشدارى كرد لە سەرھەلدانى جۆرىكى

نوئی گهشتیاری، که بریتیه له گهشتیاری ئهلیکترۆنی (E-Tourism)، که جیه جی دهکریت مامه لهکردن له گه لیدا به شیوهیه کی ئهلیکترۆنی (وهک حجزکردن، بهرزکردنه وهی ناوچه گهشتیارییه کان به شیوهیه کی ئهلیکترۆنی...)

(سعد، 2018، لا 45).

ته وهره ی دووهم : گهشتیار

چه مکی گهشتیاری ئهلیکترۆنی

پیناسه ی یه که م: گهشتوگوزاری ئهلیکترۆنی بریتیه له کومه لیک خزمه تگوزاری گهشتیاری که په یوه ندیان به بازرگانی ئهلیکترۆنی و ئینتهرنیته وه هه یه، گهشتیاری گه وهره ترین به ش له قه باره که ی پیکده هینیت، به و پیه ی ته نها له سالی 2005 دا ریزه که ی گه یشته زیاتر له 40%، و به رده وام له زیادبووندا یه له... ئاماژه ی EUOTI. بویه فیدراسیۆنی نیوده وه له تی گهشتیاری ئهلیکترۆنی له ئیسپانیا دامه زرا بو ئه وه ی بیه ته تا که براندی جیهانی یه کگرتوو بو پیشه سازی گهشتیاری له ریگه ی ئینتهرنیته وه.

(نصرالدین؛ سیف الدین، 2022، لا 35).

گهشتیار چیه

به گشتی گهشت و گوزار وهک دیارده یه ک واته پرۆسه یه کی جووله ی کاتی له ژماره یه کی زور له دانیشتووانی و لاتانی جیاوازه وه شوینی نیشته جی بوونی هه میشه یی خویان به جی ده هیلن و ده چنه شوینه کانی دیکه ی ناوه ی سنوری ولاته که یان گهشتیاری ناوخویه یان بو ولاتانی دیکه گهشتیاری دهره وه ی ولاتی واته گهشتیاری نیوده وه له تی بیگومان ماوه ی ئه م گواستنه وه له گهشتیاری که وه بو گهشتیاریکی تر ده گورپیت و ئه مه ش به نده به چه ندین هو کاره وه له وانه:

یه که م- توانا داراییه کانی گهشتیار و توانای خه رجکردنی له کاتی گهشته که دا.

دووهم- یاسای دراو هه لواسینی نرخ ی ئالوگور بو دراوه کان.

سپیه م- راده ی کاریگه ری سه رنجراکیشانی گهشتیاره که له سه ر ولاتی میوانداری.

چوارهم- تیچووی کورسی گهشتکردن.

(الدباغ، 2001، لا 42).

پیناسه گهشتیاری

گهشت و گوزار زیاتر له پیناسهیهکی ههیه ههریهکیان به ئەندازهی جیاوازی له یهکتر جیاوازه به پپی ئەو گوشهیهی که توێژەر لئیهوه سهیری گهشتیار دهکات ههنیکیان کاریگهری گهشتیاریان لهسهره وهک دیاردهیهکی کۆمهلایهتی و ههنیکی تریش وهک دیاردهیهکی ئابوری وه ههنیکیان تیشک دهخهنه سهر رۆلی له پهرهپیدانی پهیوهندیان له دهولهتکانیان وهک فاکتهری پهیوهندییه مرۆبیهکان یان کلتورییهکان... ههتا دواي ئەمانهی خوارهوه پیناچوونهوهیه به کۆمهلیک پیناسهی گرنگه:-

یهکهمین ههول بۆ پیناسهکردنی دیاردهی گهشتیاری له ههشتاکانی سهدهی نۆزده ودهست پپی کرد، بهلام یهکهم پیناسهی تایبته به گهشتیاری دهگهڕیتهوه بۆ (زانای ئەلمانی جویر فردیلەر له سالی ۱۹۰۵ زاینی) دیاردهیهکی مۆدیرنه که له زیاد بوونی پیویستی بۆ پشودان و گۆرینی ههوا دهگهڕیتهوه بۆ دروست بوون و ههستکردن به جوانی سروشت و گهشهکردنی ئەم ههسته و بۆ ههست کردن به خوشی وچیژ و نیشتهجی بوون لهو ناوچانهی که تایبتهن به سروشت ههروهها بۆ گهشهی پهیوهندییهکان به تایبتهی له نیوان گهلان و میدیای جیاواز له گروهه مرۆبیهکان که ئەو پهیوهندییهکان به ههستهی فراوانبوونی بازنهی بازرگانی و پیشهسازی بوون جا گهوره بیت مام ناوهمد بیت یان بچووک بیت ئەم پیناسهیه ئەوه پشت راست دهکاتهوه

أ. رهههندی کۆمهلایهتی کهلهتهنجامی زیادبوونی کاتهکانی پشوو پیویستی پشودان و گۆرینی ههوالهوه سهردهمه.

ب. جهختکردنهوه له سهر گرنگی گهشهپیدانی تهکنهلوژی رۆلی له پهرهپیدانی پهیوهندی کۆمهلاتییهکان.

ج. گرنگی گهشتیاری له چهسپاندنی پهیوهندی مرۆقی نیوان گهلان.

ئهم پیناسهیه جگه له پشت گوئ خستن له لایهنه ئابوریهکان، رهخهنی زۆریشی لئده دهگیریت سالی ۱۹۴۳کتیییک به ناویشانی (تیوری گهشتیاری) له لایهن ههردوو نوسهر (هۆسکهر و کرافت) دههکوت،تاییدا گهیشته پیناسهیهک بۆ گهشتیاری که بریتیه له:

ههموو پهیوهندی و کاریگهری و دیارده سروشتیهکان و پهیوهندی ماددی و نامادییهکان که پهیوهندیان به واقیعی نیشتهجیبوونی کاتی گهشتیارانهوه ههیه.

له پیناسهیهکی تری گهشتیاری: دهلیت ئەو وزه مرۆبیهیه که ولاتی میواندار درکی پیدهکات خاوهنی شوینییه گهشتیارهکان به پپی پیویستی ههر گهشتیاریک.

پیناسهی ریکخراوی گهشتیاری زانستی گهشتیاری: بریتیه له گهشتیاریک که گهشت دهکات بۆ ولاتیکی تر جگه لهو ولاتهی تیندا نیشتهجییه بۆ ماوهیهک که له (۲۴) کاتژمیر زیاتر به مههسته جوراوجۆر نه بیت وه به دهست هیتانی کاریک که سوودی دارایی بۆی هه بیت. (أسما، 2018، لا 3-4)

سوودەکانی گەشتیاری

گەشتیاری چەندان سوودی جیاوازی بۆ کەمەلگا هەیه بە مەرجیک لە چوارچێوەی گەشەپێدانی ستراتژی نەتەوویی بیت مەرج و ئاسانکاری تایبەتەکان بۆ فەراھەم بکری. لە گرینگترین سوودەکانی گەشتیاری بریتین لە مانەیی خوارەوہ :

1- ریگەیه که بۆ هاتنی دراوی بیانی بۆ ناو ولات .

2- ریگەیه که بۆ دروستکردن و بە دەستەپێدانی هەلی کاری نوێ، یارمەتی کەمکردنەوہ ریژەیی بیکاری دەدات.

3- ریگەیه که بۆ زیادکردنی داھاتی نیشتمانی، باشکردنی تەرازووی دراوہکان لە ریگەیی وەبەرھێنان لە کەرتی گەشتیاری.

4- بەدیھێنانی پرۆسەیی تەواوکاری و پۆشنیبری و کۆمەلایەتیو شارستانی لە ناو کۆمەلگە چونکە لە ریگەیی خزمەتگوزاریەکانەوہ پۆلیکی گرینگ لە دروستکردنی کۆمەلگە و بەھیزکردنی لایەنی رۆشنیبری و سیاسی بە تایبەتی چینی لاوان دەبینیت.

5- لەسەر ئاستی نیو دەوڵەتی ریگەیه که بۆ بەدیھێنانی چەند سوودیک. لە گرینگترین ناسین و لە یەکتەری نزیکبوونەوہ لیک تیگەیشتنی نیوان گەلانی سەر پووی زەوی، ئەمەش دەبیتەوہ ھۆی وەچەرخیکی نیو دەوڵەتی بۆ بەدیھێنانی بەرقەراریبوونی ئاشتی لە جیھان و لیک نزیکبوونەوہی گەلان لە بواری کانی وەرزشیو پۆشنیبری و شارستانی.

(مغدید، 2018، لا 22).

پەيوەندی نیوان تەکنەلۆژیا و کەرتی گەشتیاری

چالاکي گەشتیاری زۆر کاریگەری لەسەر بەھۆی تەکنەلۆژیاي زانیارییەوہ، تەکنەلۆژیاي زانیاریش لەمڕۆدا گرینگترین فاکتەرە لە بواری گەشتیاری بربەرە و پایەیی بنەرەتی پیشەسازی گەشتیارییە، کە بەر دەستبوونی زانیاری لەسەری پەيوەستەبەم شیوہیە لە کاتی بریاردانی سەفەردا بۆمان دەردەکەویت کە کاتیکی زانیاری پێویست لەسەر شوینە گەشتیارییەکان و سەبارەت بەو خزمەتگوزاری و ئاسانکاریانە کە لە بەر دەستدایە، هاتوچۆی گەشتیاران بۆ ئەو شوینانە زیاد دەکات، بەرستی بۆمان دەردەکەویت کە تەکنەلۆژیاي زانیاری هاتوتە ناو زۆریک لە کەرتەکانی گەشتیارییەوہ، لەوانە

1. کۆمپانیاکانی گەشتیاری.

2. ھۆتیلەکان.

3. فرۆکەوانەکان.

چەندىن پەيوەندى ھەيە كە تەكنەلۆژىيە زانىيەرى و پەيوەندى و گەشتىيەرى بەيەكەو دەبەستىتەو، رەنگە ئەمەى دووھىيان گەشتىگىر نەبىت و تەنھا لە كەرتى گەشتىيەرىدا سنووردەر نەبىت، لە پەيوەندى ئالوگور و پىناسە و دەستنىشانكردن و ھەلبژاردنى پەيوەندىيەكانى دابەشكردن و بەرھەمھىياندا نوپنەرايەتى دەكرىت. (عەلوان، 2003، لا40)

لەم حالەتەنەى خوارەو دەتوانىن بە كەسنىك بلىين گەشتىيار

- 1- ئەو كەسانەى بە شىوہى تاك و كۆمەل و خىزەنى بۆ مەبەستى كات بەسەر بردن و چىژ وەرگرتن بۆ مەبەستى ئايىنى چارەسەرى پزىشكى و تەندروستى تا دواتر گەشت ئەنجام دەدن .
- 2- ئەو كەسانەى ئامادەى كۆبوونەوہى سىياسى ئابوورى زانستى ئەكادىمى رۆشنىبىرى وەرزشى دەبن.
- 3- ئەو كەسانەى بەشدارى لە گەشتە ئاوى ئاسمانىيەكان دەكەن.

(درداكە، 2017، لا8)

گرىنگى و رۆلى گەشتىيارى

- 1- پىشكەوتن و گەشەسەندنى شوپنەوارە گەشتىيارىيەكان گەشەكردنى ئابوورى بە ھۆى خەرجىيەكانى گەشتىياران.
- 2- سەر ھەلدانى ھەلى كارى جۆراو جۆر و نوئ، دەبىتە ھۆى كەمبوونەوہى رىژەى بىكارى و بەرز كردنە وەى ئاستى بژىوى ھاولاتيان.
- 3- زىادبوونى وە بەرھىنان لە پرۆژە گەشتىيارىيەكان، راکىشانى سە رمایەى نوئ بۆجىبەجىكردنى پلانەكانى گەشە پىدانى جۆراو جۆر.
- 4- بەرزبوونە وەى رىژەى بەكارھىنان لە چوارچىوہى وەرزی سالد، سوود وە رگرتنى گەشتىياران لە خزمەتگوزارىيەكانى گەشتىيارىيە لە وەرزە جىاوازە كانى سال.
- 5- چالاكىوونى پىشە سازى جۆراو جۆرەكان، كە پەيوەندى راستەوخۆ و ناراستەو خۆيان بەگەشتىيارى ھەيە ،وہگواستتەوہ و گەياندن ،دروستكردنى بالە خانە، پىشە سازى خوراك...ھتد.

(روستى، 2020، لا13)

كارىگەرى تەكنەلۇژىيە مۇدېرن لەسەر گەشتىياري

تەكنەلۇژىيە مۇدېرن بوو تە ژىرخانى گەشەپىدان لە كەرتە جياوازەكاندا، كارىگەرى لەسەر لە بنەپرەتدا كەرتى گەشتىياري بە زۆرتىن كارىگەرى ئەم دوو ميان دادەنرەت بە ھۆى ھەمچەشنىيەكەى و بەو ھۆيەو ھەمچەشنى ئەو ئامرازە تەكنەلۇژىيە تىيدا بەكار دەھىنرەن، كەرتى گەشتىياري لەگەل ھىنانەكايەى تەكنەلۇژىيە بازىدائىكى چۆنايەتى كەدوو بە بەراورد بە سالانى پىشوو، ئىمەش دەيكەين لەم بەشەدا كارىگەرىيە ئەرىنىيەكانى روون بەنەو.

بەشى يەكەم: كارىگەرىيە ئەرىنىيەكانى تەكنەلۇژىيە لەسەر گەشتىياري

تەكنەلۇژىيە شىووزى كار كەردن و گەشت و خۆشى جىھانى گۆريو لە رېگەنىئاسان كەردنى شتەكان و سەلامەتتە و كارىگەرتە بۆ كار كەردن لەگەلىان، لە رېگەى چەند شتىكەو، لەوانە:

زۆرىك لە كۆمپانىيا گەشتىياريەكان پەنا بۆ وەرگەرتنى ئەپلىكەشنى زىرەك و تەكنەلۇژىيە دەبن.

بەين دەستىووردانى مەوۇف دەتوانرەت بە ئاسانى جىز بەكرەت و ئەمەش تىچووى كەم كەدوو تەو.

يەكەم: سىستەمى خۆخەمەتگوزارى

بۆ باشتەركەردنى بەرھەمھىنان و پىشكەش كەردنى خەمەتگوزارى بە گەشتىاران بە خىرايى و ئاسانى، بە بەشدارىيەكى سەنوردارى مەوۇف بۆ دىنباوون لەرېكخەستن و ھەماھەنگى و كەم كەردنەو ھەلەى مەوۇبى لەو شوىنانەى كە كەرياران دەتوانن پەيوەندى لەگەل ھۆتيلەكان بەن يان نوسىنگەى گەشتىياري لە ھەر كات و شەو و پۆژىكدا و ھەمىشە كەسەك دەبەت بۆ دابىن كەردنى پىداووستىەكانيان، جگە لە بوونى سىستەمەك كە ئاسانكارى بۆ خۆخەمەت كەردن دەكات و وا دەكات بەردەست بەت و بەكارھىنانى ئاسان بەت، وە دامەزەندەن بۆ كۆمپانىياكان لە ھەمان كاتدا باشتەركەردنى پىشكەش كەردنى خەمەتگوزارى كەريار.

دووم: زىاد كەردنى لوگس لە سەفەر كەردن

ئامانجى سەرەكى باشتەركەردنى ئەو تەكنەلۇژىيەيە كە لە گەشت و شوىنى نىشتە جىبووندا بەردەستە لە ھۆتيلەكاندا بۆ راکىشانى ئەو كەريارانەيە كە ئىنتەرنەت بەكار دەھىنن و خەمەتگوزارى تەكنەلۇژىيە دەوئەت بەئاستى بەرن، وەك بەردەست بوونى تۆرىكى وای فای بەھىز و مەمانەپىكراو بەشدارى كەرد لە دابىن كەردنى ئامرازەكانى پەيوەندى وە ئاسوودەيى بۆ ميوانان و گەشتىاران، بەو پىيەى ميوانەكان دەتوانن لە مالەو بە ئاسوودەيى تەواو بە شىوەى ئونلاين كار بەن، ھەر وەھا دەتوانن لە ژوورەكانياندا پشوو بەن، چىژ لە خەمەتگوزارىيە تەكنەلۇژىيە بەرزەكان وەر بگەرن،

پەخش كەردنى بەرنامە دلخوازەكانيان و يارى ئەلىكترۆنى بە شىوەى ئونلاين لە سايتە جياوازەكاندا.

سېئەم: ئاسانكارى بۇ پىكارەكانى ھاتنە ژوورەوۋە و ھىزىردن

تەكنەلۇژىيا چىك-ئىنى باشتىر كىردوۋە، جا لە وىستىگەكانى گەشتىيارى بىت يان ھۆتىلەكان زۆربەى كات گەشتىياران بىرۆكەى ئەوھىيان ھەيە كە بتوانن بە تەنبا بەبى...پىوېستى ناسىنى خەلكىكى زۆر، كە بەزەھمەت پەيوەندىيان لەگەل يەكتىردا دەبىت، ئەم پلاتفۆرمە دىجىتالىانە ئىستا لە فرۆكەخانەكان و چىشتخانەكان و تەننەت ھۆتىلەكانىشدا بەردەستىن، كەخەلك دەتوانن ئەزموونىكى ئاسان و بى بەركەوتنىيان ھەبىت لەكاتى بەكارھىتانى خزمەتگوزارىيە ئەلىكتروننىيەكان.

چوار: باشتىركىردنى خزمەتگوزارى كارمەندان

تەكنەلۇژىيا كارىگەرى لەسەر شىۋازى ئەنجامدانى ئەركەكانى كارمەندانى پىشەسازى گەشتىيارى و مىواندارى ھەبوۋە، كارمەندان دەتوانن سىستەمى ئۆتوماتىكى بەكاربھىتن بۇ ئەنجامدانى ھەندىك ئەرك؛ ۋەك شۆردن و پاكىردنەۋە و تەننەت چىشت لىنان، و زانىارىيەكانى كىريار كە بە شىۋەيەكى ئۆتوماتىكى ھەلدەگىرىن يارمەتەيان دەدات بۇ دابىنكىردنى پىداۋىستىيەكانى كىرياردىيارى كراۋە بۇ دلىنابوون لەۋەى كە باشتىرىن و چىگەى رەزامەندىتەرىن خزمەتگوزارى ۋەردەگىرن.

(نصرالدين؛ سيف الدين، 2022، لا 27-29)

بەشى دوۋەم : كارىگەرىيە نەرىننىيەكانى تەكنەلۇژىيا لەسەر گەشتىيارى

يەكەم: ھۆكارى بىكارى

سەرەپاى ئەو ئەرىننىانەى كە تەكنەلۇژىيا پىشكەشى دەكات لە دارشتنى كەرتى گەشتىيارىدا،...

ھەروھە ھەندىك زىانى گەياندوۋە، رەنگە گىرنگىرىننىان ئەمانەى خوارەۋە بىت:

1: زۆر كەس كە لە ھۆتىلەكاندا ۋەك بەرپۆۋەبەر و گارسون و چىشتلىنەر كارىيان كىردوۋە، ھەروھە ئەۋانەى لە پىشەسازى گەشتىيارىدا كاردەكەن، ۋەك رىبەرى گەشتىيارى، بە مەبەستى كەمكىردنەۋەى كارەكانىيان لەدەستداۋەھەروھە تىچوۋى بەكارھىتانى ئىنتەرنىت، و مەۋداى رەخساندى ھەلى كار لە كەرتەكاندا كەمكىردوۋەگەشتىيارى، چونكە زۆربەى كارەكانى بازىرگانى و رىكلام لە رىگەى ئىنتەرنىتەۋە ئەنجام دەدرىت.

(نصرالدين؛ سيف الدين، 2022، لا 29-30)

پيشه‌سازى گه‌شتياري مۇدېرن

كهرتى گه‌شتياري به يه‌كېك له گه‌وره‌ترين كهرته ئابوورييه‌كان دادهنرېت كه به‌ستراوه‌ته‌وه به خزمه‌تگوزارييه‌كاني ديكه‌وه، به‌ستراوه‌ته‌وه به نزيكه‌ي ۱۸۵ كهرتى ئابوورييه‌وه، له‌گه‌ل ئەم پيشكه‌وتنه له بواري ته‌كنه‌لۇژيا و ته‌كنه‌لۇژياى سهردهم، هه‌موو كهرته‌كان بېبه‌رينين له‌م پيشكه‌وتنه، هه‌ولده‌دين هه‌نديك له به‌كارهينانه‌كاني ته‌كنه‌لۇژياى مۇدېرن له كهرته‌كاندا پيشان بدهين كه برېتين له... له ژير خزمه‌تگوزاري گه‌شتياري، كه كۇمپانياكاني گه‌شتيارين كه له‌لايه‌ن ده‌زگاكاني گه‌شتياري و گه‌شتياري و هتد نوينه‌رايه‌تى ده‌كرين، هه‌روه‌ها كۇمپانياكاني گواستنه‌وه، به‌تايبه‌تى فرۆكه‌وانه‌كان، هه‌روه‌ها خزمه‌تگوزاري هۆتيله‌كان هه‌روه‌ها رۆلى به‌كارهيناني ته‌كنه‌لۇژيا له باشتكردن و ئاسانكاري خزمه‌تگوزارييه‌كان و به‌م شيويه‌ه راکيشان و كاريگه‌رى له‌سهر كرپاران نيشان ده‌دين له برپاره‌كانياندا. مه‌رجى يه‌كه‌م: به‌كارهيناني ته‌كنه‌لۇژياى سهردهم له بواري گه‌شتياريده‌كه‌رتى گه‌شتياري به كهرتيكى ئالۆز دادهنرېت كه چه‌ندين لق و جورېك له‌خوده‌گرېت، هه‌ر لقېك ته‌واوكه‌رى لقه‌كه‌ى تره، گواستنه‌وه ته‌واوكه‌رى هۆتيل و گه‌شتياري شوينه‌واريى و جوره‌كاني تره، بۆيه ئەو ته‌كنه‌لۇژيايه‌ى كه به‌كارده‌هينرېت به‌پېي فرچه‌شنى ئەمانه ده‌گورېت لق و جور و به‌كارهينان و ئامرازه‌كان كاريگه‌رييه‌كاني سؤشيال ميديا ده‌توانيت كاريگه‌رى نه‌رينى له‌سهر ناوبانگى ولاتيک هه‌بيت يان دامه‌زراوه گه‌شتيارييه‌كه ئەگه‌ر به وردى به‌رپوه‌نه‌برېت.

(نصرالدين، 2022، لا30)

پيشه‌سازى گه‌شتياري

گرينگترين ئەو ره‌گه‌زانه‌ى پيشه‌سازى گه‌شتياري پشتى پيدبه‌ستيت برېتين له‌مانه‌ى خواره‌وه:

1- به‌ره‌مه‌ى گه‌شتياري.

2- سه‌رمايه.

3- بازارگه‌رى و ريكلام.

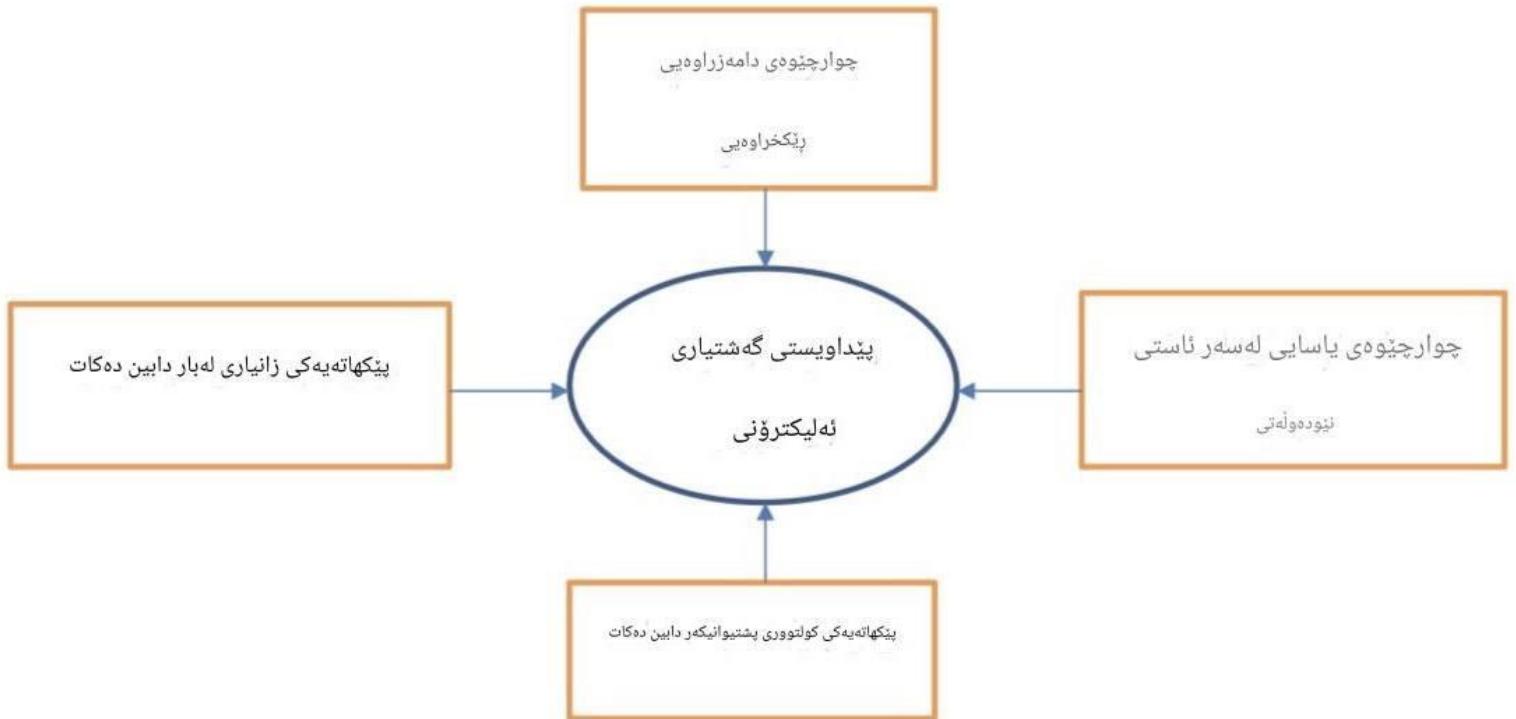
4- سه‌رچاوه‌مرۆيه‌كان.

5- ژيرخاني ئابوورى.

6- ريگاكاني گواستنه‌وه.

(مغديد، 2018، لا16-17)

پیداویستی گه شتیاری ئه لیکترۆنی

(نصرالدین، 2022، لا 40)

بەشى سىيەم
قۆرمى راپرسى

تەوهرى يەكەم پرسىيارەكەسىيەكان

تەوهرى دووهم گۆراوى يەكەم

تەوهرى سىيەم گۆراوى دووهم

فۆرمى راپرسى

ئەم بەشە شىۋازى تويژىنەۋەكە لەخۆدەگرىت، گرنىگىرىن رىكارەكان كە تويژەر بەكارىھىناۋە بۇ جىبەجىكىردنى ئەم تويژىنەۋەيە، كە نويىنەرايەتى پىئاسەكىردنى دانىشتوانى تويژىنەۋەكەيان كىردوۋە، ئەو شىۋازانەي كە بەكارىھىناۋن بۇ كۆكىردنەۋەي ئەو زانىارىانەي كە تويژىنەۋەكە پىۋىستى پىي بوۋە، گرنىگىرىن شىۋازە ئامارىيەكان كە بۇ شىكىردنەۋەي داتاكان بەكارىھىنران، و چۆن دەستراگەيشتن بە ئەنجامى تويژىنەۋەكان.

شىۋازى خويىندن:

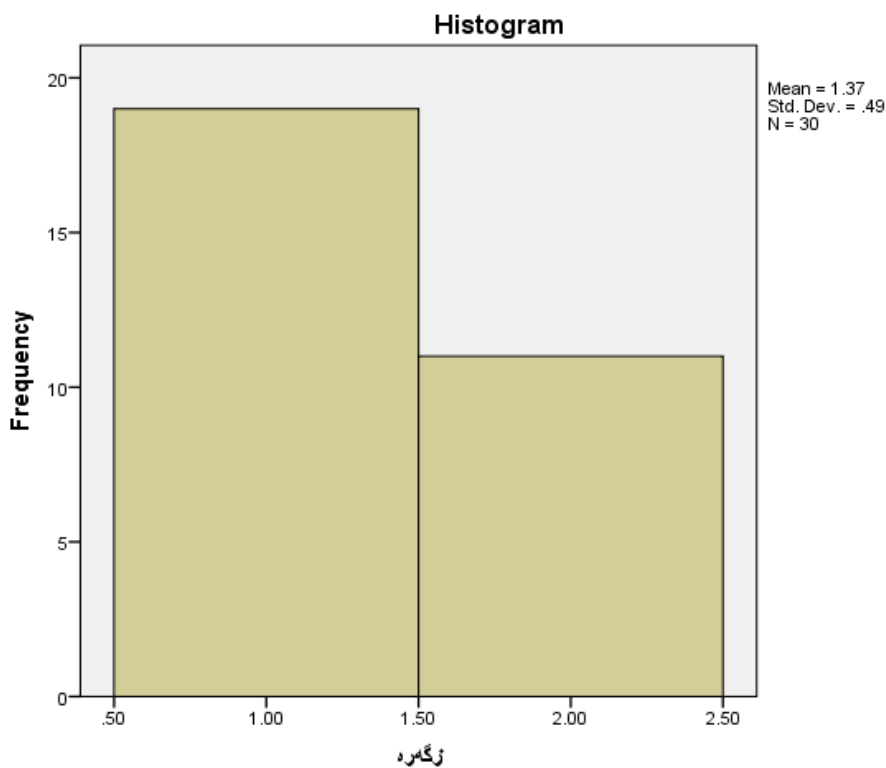
تويژەر ۋەسفىكى تيۋرى سەبارەت بە كاريگەرى بەكار ھىنانى تەكنەلۆژيا لەسەر راكىشانى گەشتىيار لە ھەولير لە پوانگەي بەريوبەرانى نوسىنگەگەشتىيارىەكان، بە پشتبەستن بەو بىرە تيۋرىيەي كە مامەلەي لەگەل ئەم بابەتەدا كىردوۋە و لە پوانگەيەكى دىكەشەۋە، تويژەرەكە راپرسىيەكى لەبارەي بۇچوونى بەريوبەرانى نوسىنگەگەشتىيارىەكان سەبارەت كاري گەرى بەكارىھىنانى تەكنەلۆژيا ئەنجامداۋە لەنوسىنگەكان لەبەرەۋپىشبردنى گەشتىيارى لە ھەولير، بەجۆرىك كە داتاكان كۆكرانەۋە. پىۋىستە بۇ تويژىنەۋەكە، پۆلىنكىردنى، شىكىردنەۋەي ئامارى، باسكىردنى ئەنجامەكان و بەراوردكىردنىان لەگەل ئەنجامى تويژىنەۋەكانى پىشوو.

ته وهری یه که م
پرسیاره که سیه کان
1 اره گز

ره گز	دوباره بونه وه	نه سه دا
نیر	19	%63.3
می	11	%36.7
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده کراوه له لایه ن تویتزه ران

ریژهی ئه و که سانه ی که به ژدار بوونه له وه لام دانه وه ی راپرسیه که 19 که س له ره گزی نیر بوونه که ریژهیان %63.3 بوو هه روها 11 که سیان له ره گزی می بوونه به ریژی %36.7

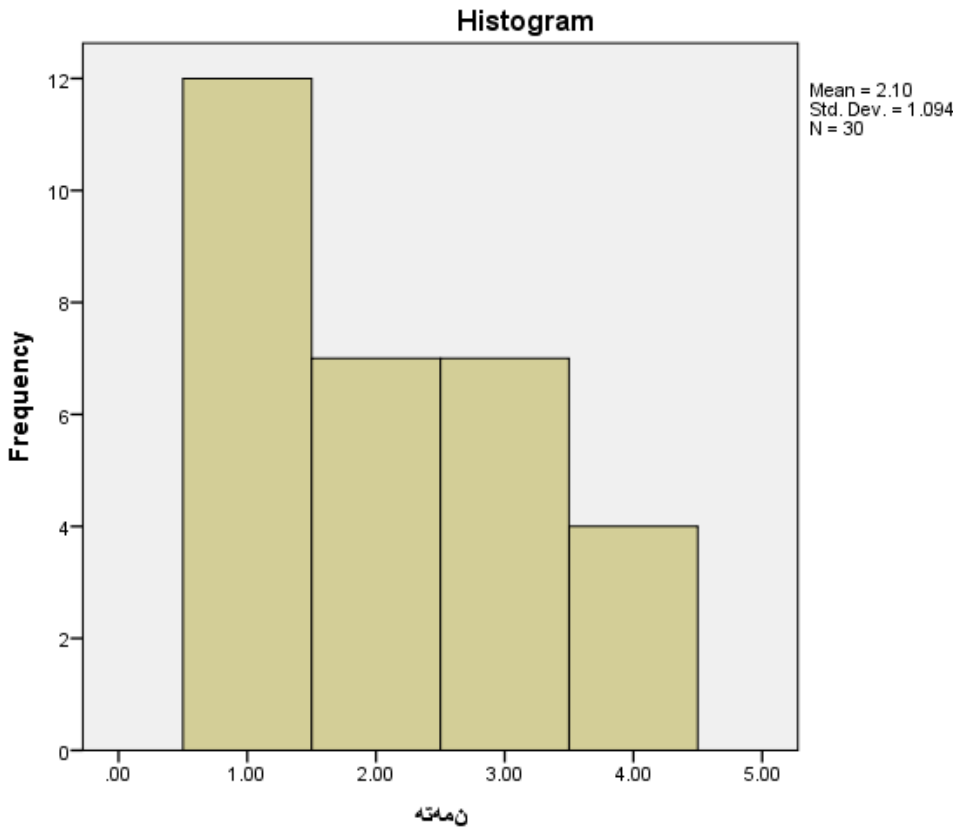

2 ته مه ن

ته مه ن	دوباره بونه وه	نه سه دا
18=25	12	%40.0
26=32	7	%23.3
33=39	7	%23.3
به ره وسه ری 40	4	%13.3
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده کراوه له لایه ن تویتزه ران

ریژهی به‌ژداربووان له راپرسیه‌که 12 کهس ته‌مه‌نیان له 18 بۆ 25 سال بوه به‌ریژهی 40.0% وه 7 کهسیان ته‌مه‌نیان له 26 بۆ 32 سال بوه به‌ریژهی 23.3% وه 7 کهسیتریان ته‌مه‌نیان 33 بۆ 39 سال بووه به‌ریژهی 23.3% وه ئه‌وانی تر 4 کهسیان ته‌مه‌نیانله 40 به‌ره‌و سه‌ری بووه به‌ریژهی 13.3%

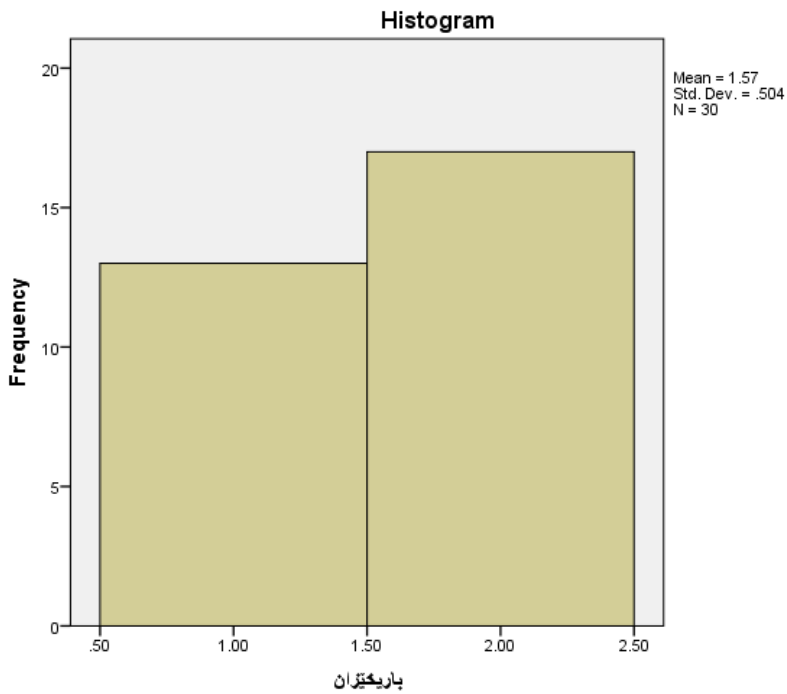

3. باری خیزان

باری خیزان	دوو باره‌بوونه‌وه	له‌سه‌دا
سه‌لت	13	%43.3
خیزاندار	17	%56.7
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده‌کراوه‌له‌لایهن توێژهران

ریژهی به‌ژدار بووان که به‌ژدار بوون له راپرسیه‌که 13 کهسیان سه‌لت بون به‌ریژهی 43.3% وه 17 کهسی تریان خیزان دار بوون به‌ریژهی 56.7%

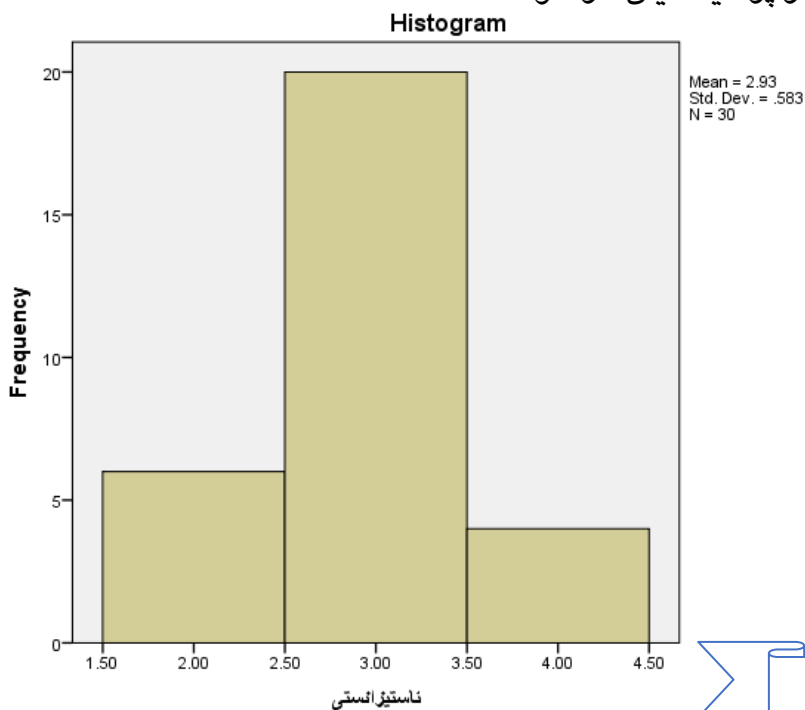
باریختران

4\ثاستی زانستی

ثاستی زانستی	دووباره بونه وه	له سه دا
ئاماده بی	6	%20.0
به که لۆریۆس	20	%66.7
ماسته ر	4	%13.3
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده کراوه له لایه ن توێژه ران

زۆربه ی ستافی نوسینگه کان ئه وانه ی به ژداریان کرده وه له راپرسیه که هه لگری بروانامه ی به کالۆریۆسن که ژماره یان 20 که س وه ریژه یان %66.7 به به راورد به که مترینیان که هه لگری بروانامه ی ماسته ره که ژماره یان 4 که س وه ریژه یان %13.3 هه روه ها به ریژه یه کی مامناوه ند له هه لگرانی بروانامه کانی ئاماده ی که 6 که سن وه ریژه یان %20.0 بژداری راپرسیه که یان کرده وه.

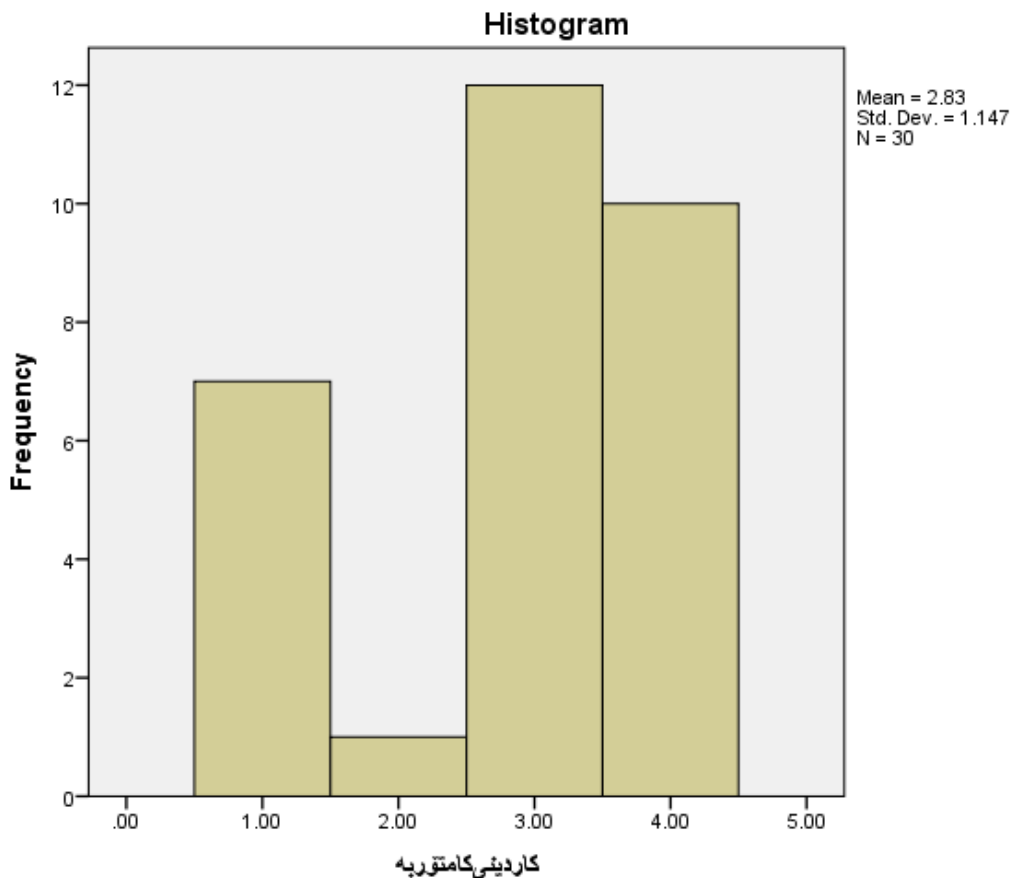
ئاستی زانستی

15| كام له توره كومەلايه تيه كان بۆكاره كەت به كار ده هينيت

كام له توره كومەلايه تيه كان بۆكاره كەت به كار ده هينيت	دووباره بونه وه	له سه دا
فه يسبوك	7	%23.3
يوتوب	1	%3.3
ئينستاگرام	12	%40.0
ئه وانيتير	10	%33.3
كۆي گشتي	30	%100.0

ئاماده كراوه له لايه ن تويزه ران

به كار هينه راني توره كومەلايه تيه كان 12 كه س له به كار هينه راني ئينستاگرام كه به رز ترين ئاست بووه ده كاته %40.0 وه نزم ترين به كار هينه ره كاني توره كومەلايه تيه كان 1 كه س بوو له به كار هينه راني يوتوب كه ده كاته %3.3 وه ئه واني تر به ريژه ي مامناوه ند 7 كه س به كار هينه ري فه يسبوك بون به ريژه ي %23.3 وه 10 كه س ئه وانيتير به كار ده هينن به ريژه ي %33.3 .

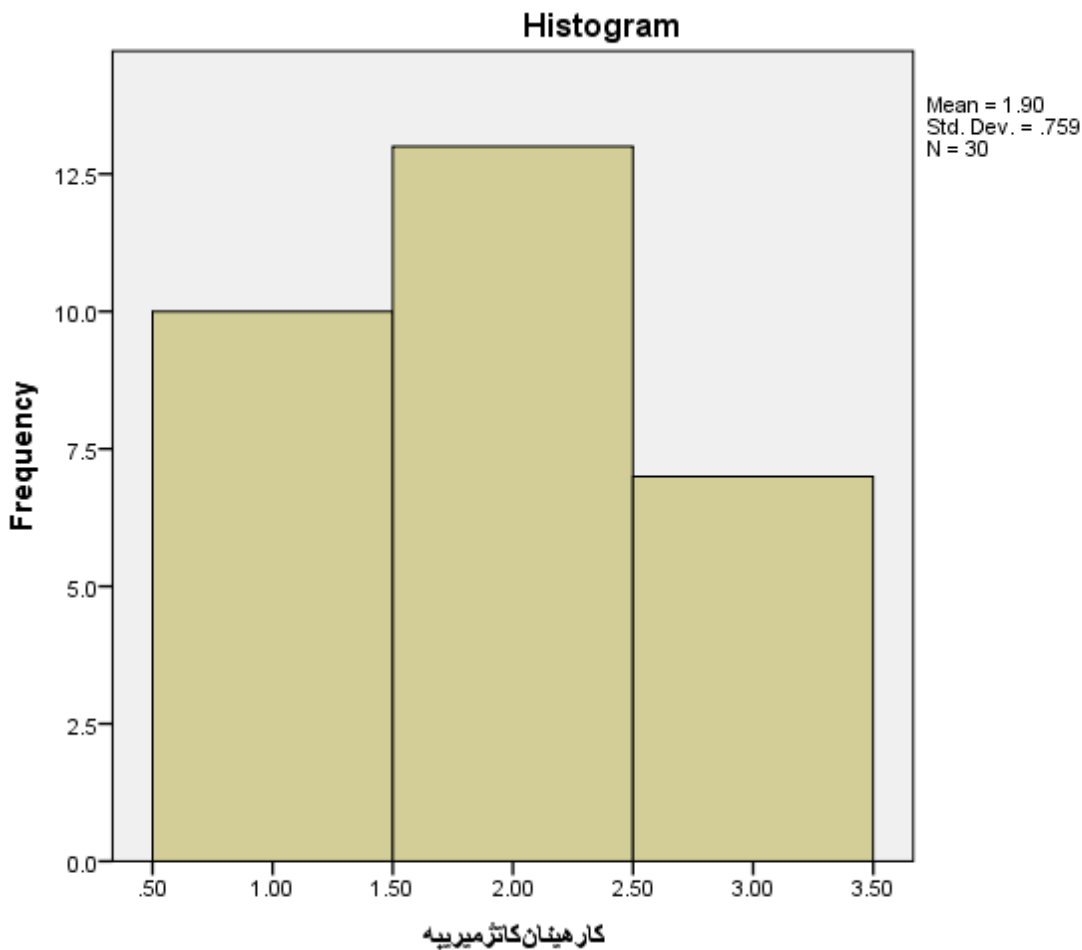

6 کاتژمیره کانی ماوهی به کارهینان بۆتوره کۆمه لایه تیه کان

کاتژمیره کانی ماوهی به کارهینان بۆتوره کۆمه لایه تیه کان	دوو باره بونه وه	له سه دا
که متر له 2 کاتژمیر	10	%33.3
3 بۆ 5 کاتژمیر	13	%43.3
زیاتر له 6 کاتژمیر	7	%23.3
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده کراوه له لایه ن توێژه ران

زۆرتیرین ماوهی به کارهینان بۆ تۆره کۆمه لایه تیه کان له لایه ن ستافی نوسینگه کان که به ژداری راپرسیه که بیان کردوه بریتی بون له 13 که سه به ریژهی %43.3 که ماوه که ی بریتی بوه له 3 بۆ 5 کاتژمیر به به راورد به که مترین ماوهی به کارهینان که بریتی بو له 7 که سه به ریژهی %23.3 که ماوه که ی زیاتر له 6 کاتژمیره.

ئامرازەكانى تەكنەلۆژىيە نوسىنگەكانى ھەرىمى كوردستان زۆر بەرەو پىش چۈنى بەخۆۋە بىنيوہ بە بەراورد بەسالانى پىشو ۋە بەرادەيەكى باش گرنگى پىدراۋە بەشيوہيەك توانيوہيەتى كىشەي گەشتيار چارەسەر بكات

پيوەرەكان	دووبارەبونەۋە	لەسەدا
ھاورانىم	6	%20.0
بىلايەنم	7	%23.3
ھاورام	17	%56.7
كۆى گشتى	30	%100.0

ئامادەكراۋەلەلايەن توپزەران

ئامرازەكانى تەكنەلۆژىيا لە نوسىنگەكانى ھەرىمى كوردستان زۆر بەرەو پىش چۈنى بەخۆۋە بىنيوہ بە بەراورد بەسالانى پىشو ۋە بەرادەيەكى باش گرنگى پىدراۋە بەشيوہيەك توانيوہيەتى كىشەي گەشتيار چارەسەر بكات ۋەئەۋ كەسانەي بەژداريان كىرەۋە ئەۋە دەردەخات كە لايەنى ھاوران زۆرتىن كەسن ژمارەيان لەئاستى بەرز دايە كە دەگاتە 17 كەھاوران ۋە رېژەيان %56.7 بەرامبەر بەۋ كەسانەي كە ھاورانىن نزمترىن ئاستيان ھەيە ژمارەيان 6 كەسە %20.0 بەئاستى ناۋەند ئەۋ كەسانەي بىلايەنن ژمارەيان دەگاتە (7) كەس ۋە رېژەيان %23.3 يە.

4 حكومەت كار ئاسانى بۆنوسىنگەكان كىرەۋە بۆئەۋەي زياتر گرىنگى بەتەكنەلۆژىيەدەن

پيوەرەكان	دووبارەبونەۋە	لەسەدا
ھاورانىم	11	%36.7
بىلايەنم	15	%50.0
ھاورام	4	%13.3
كۆى گشتى	30	%100.0

ئامادەكراۋەلەلايەن توپزەران

دەربارەي كار ئاسانى حكومەت بۆنوسىنگەكان ئەۋكەسانەي بىلايەنن بەرزترىن ئاستيان ھەيە 15 كەسن بەرېژەي %50.0 بەبەراورد بەۋ كەسانەي كەھاوران 4 كەسن بەرېژەي %13.3 كەنزمترىن ئاست بوو.

پپوه‌ره‌کان	دووباره‌بونه‌وه	له‌سه‌دا
بیلایه‌نم	7	%23.3
هاورام	23	%76.7
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده‌کراوه‌له‌لایهن توپژهران

تهکنه لۆژیای مؤدیرن یارمهتی پرۆسهی گرتن (حجزکردن) ده‌دات وه ئه‌و که سانهی هاوران به‌رزترین ئاستیان هه‌یه 23 کهس بوون که‌ریژه‌یان %23.3 یه به‌به‌راورد به‌وکه‌سانه‌ی که بیلایه‌نن 7 کهس بوون و‌ریژه‌یان %23.3 که‌نزمترین ئاستیان هه‌یه.

6 به‌کاره‌ینانی گونجاوی تهکنه لۆژیا مؤدیرنه‌کان ره‌نگدانه‌وی ئه‌رینی له‌سه‌ر کوالیتی نوسینگه‌کان هه‌یه

پپوه‌ره‌کان	دووباره‌بونه‌وه	له‌سه‌دا
هاورانیم	1	%3.3
بیلایه‌نم	10	%33.3
هاورام	19	%63.3
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده‌کراوه‌له‌لایهن توپژهران

به‌کاره‌ینانی گونجاوی تهکنه لۆژیا مؤدیرنه‌کان ره‌نگدانه‌وی ئه‌رینی له‌سه‌ر کوالیتی نوسینگه‌کان هه‌یه وه ئه‌وکه‌سانه‌ی هاوران به‌رزترین ئاستیان هه‌یه 19 کهس بوون که‌ریژه‌یان %63.3 یه به‌به‌راورد به‌وکه‌سانه‌ی که هاورانین نزکترین ئاستی یان هه 1 کهس بوون که‌ریژه‌ی %3.3 .

7 نه‌بونی زانیاری له‌به‌کاره‌ینانی تهکنه لۆژیا له‌نوسینگه‌کان ده‌بیته‌هۆی دروست بونی به‌ر به‌ست

پپوه‌ره‌کان	دووباره‌بونه‌وه	له‌سه‌دا
هاورانیم	2	%6.7
بیلایه‌نم	3	%10.0
هاورام	25	%83.3
کۆی گشتی	30	%100.0

ئاماده‌کراوه‌له‌لایهن توپژهران

بۆمان دەرکەوت که نه بونی زانیاری له به کارهینانی تهکنه لۆژیا له نوسینگه کان ده بیهته هۆی دروست بونی بهر بهست که له م ریگهیه دلنیا ده بینه وه که بیرو رای جیاوازه هیه ئهوانه ی هاوران بهرز ترین ئاستیان ههیه 25 کهس بوون که ریژهیان %83.3 یه به بهراورد بهو که سانه ی که هاورانین نزمترین ئاستیان ههیه که 2 کهس بوون که ریژهیان %6.7 بوو.

8	به کارهینانی ئینتەر نیت وسایته کان کاری گهری ههیه له سهر دروست کردنی ژینگه یه کی گونجاو بۆگه شتیار وراکیشانی سهرنجیان
---	---

له سهدا	دوو باره بونه وه	پيوه ره کان
%3.3	1	هاورانیم
%6.7	2	بیلايه نم
%90.0	27	هاورام
%100.0	30	کۆی گشتی

ئاماده کراوه له لایه ن توێژه ران

ریژه ی هاورا بون له لایه ن ستافی نوسینگه کان که به ژداربون له راپرسیه که له به کارهینانی ئینتەر نیت وسایته کان کاریگهری ههیه له سهر دروست کردنی ژینگه یه کی گونجاو بۆگه شتیار وراکیشانی سهرنجیان بریتی بو له 27 کهس که ریژهیان %90.0 که بهرزترین ئاستی هه بوه.

9	تۆره کۆمه لایه تیه کان ئاسان کاری دهکن بۆناسان دنو به بازار کردنی نوسینگه کان
---	---

له سهدا	دوو باره بونه وه	پيوه ره کان
%6.7	2	بیلايه نم
%93.3	28	هاورام
%100.0	30	کۆی گشتی

ئاماده کراوه له لایه ن توێژه ران

ژماره ی ئه و به ژداربوانه ی که هاوران له گه ل ئه وه ی تۆره کۆمه لایه تیه کان ئاسان کاری دهکن بۆناسان دن و به بازار کردنی نوسینگه کان ژماره یان بریتی بوون له 28 کهس و ریژه یان بریتی بوو له %93.3 که بهرز ترین ئاستیان هه یه.

پیوه ره کان	دوو باره بونه وه	له سه دا
هاورانیم	1	%3.3
بیلايه نم	3	%10.0
هاورام	26	%86.7
کوی گشتی	30	%100.0

ناماده کراوله له لایه ن توپژهران

ریژهی هاورا بون له لایه ن به ژداربوانی راپرسیه که له گه ل ئم پرسیاره بریتی بو له 26 که س که ریژهیان %86.7.

ته وهری سیهم

گۆراوی دووهم گۆراوی وابسته (گهشتیار): گرینگی دانه به ره هندی گهشتیاری له دامه زراوه کانی که رتی چالاکي گهشتیاری له ناو چه که دا.

1 نوسینگه کانی نیو تیرمینال و هۆتیل و فرۆکه خانه ی هه ولیر رۆلی سه ره کی یان هه یه بۆزیاد بونی گهشتیار وتوانیویه تی ئاسانکاری بۆ هیانی گهشتیار بکات

پیوه ره کان	دوو باره بونه وه	له سه دا
هاورانیم	20	%66.7
بیلايه نم	6	%20.0
هاورام	4	%13.3
کوی گشتی	30	%100.0

ناماده کراوله له لایه ن توپژهران

ئو که سانه ی که رایان له سه ر ده پبیوو و هاورانین و دوو باره بووه کان ژماره یان ده گاته به رزترین ئاست ژماره یان ده گاته 20 وه ریژهیان %66.7 یه به به راورد به و که سانه ی هاوران نزمترین ئاستن ژماره یان ده گاته 4 وه ریژهیان ده گاته %13.3 .

2 ہاتنی گہشتیار کاریگہری ھہیہلہسہر زیادبونی رۆشنییری کارمہندان

پیوہرہکان	دووبارہ بونہوہ	لہسہدا
ھاورانیم	8	%26.7
بیلاہنم	10	%33.3
ھاورام	12	%40.0
کوی گشتی	30	%100.0

ٹامادہکراوہلہلایہن توپڑہران

ھاورابوہکان ژمارہیان 12کہس بوون بہریژہی %40.0 بہبہراور بہژمارہی ٲو کہسانہی کہھاورانیم 8کہس بون کہریژہیان %26.7

3 بہکار ھینانی ٲہلی کہیشنی FIBکاری گہری ھہیہ لہسہر راکیشانی سہرنجی گہشتیار

پیوہرہکان	دووبارہ بونہوہ	لہسہدا
ھاورانیم	13	%43.3
بیلاہنم	15	%50.0
ھاورام	2	%6.7
کوی گشتی	30	100.0%

ٹامادہکراوہلہلایہن توپڑہران

ٲو کہسانہی کہ رایان لہسہر بہکار ھینانی ٲہلی کہیشنی FIBدہر بری وہکہ کاریگہری ھہیہ لہسہر راکیشانی سہرنجی گہشتیار 13کہس ھاورانیم کہریژہیان %43.3 و ٲو کہسانہی بیلاہنن ژمارہیان 15کہس کہریژہیان %50.0 و ٲو کہسانہی کہھاوران ژمارہیان 2کہس بہریژہی %6.7

4 بہرہوپییش بردنی تہکنہ لوژیا ھۆکاری زیاد بونی ژمارہی گہشتیارہ

پیوہرہکان	دووبارہ بونہوہ	لہسہدا
ھاورانیم	8	%26.7
بیلاہنم	12	%40.0
ھاورام	10	%33.3
کوی گشتی	30	%100.0

ٹامادہکراوہلہلایہن توپڑہران

لەم پرسیارە بۆمان دەرکەوت کە ژمارە ی ئەو کە سانە ی بیلا یەنبوون ژمارە یان 12 کە سە کە بەرز ترین ئاستی هە یە بەر یژە ی %40.0

5 هەرزانی نرخی خزمەت گوزاری کاری گەری هە یە لە سەر سەرنج راکیشانی گەشتیار

لە سەدا	دووبارە بونەو	پیوهرەکان
%3.3	1	هاورانیم
%20.0	6	بیلا یەنم
%76.7	23	هاورام
%100.0	30	کۆ ی گشتی

ئامادە کراو لە لایەن تو یژەران

ئەو کە سانە ی کە رایان لە سەر دە پییوو بیرو رای جیاو زیان هە یە ئەو کە سانە ی هاوران و دووبارە بوو هکان ژمارە یان دە گاتە بەرزترین ئاست ژمارە یان دە گاتە 23 وە ر یژە یان %76.7 یە بە بەراورد بەو کە سانە ی هاورانین نزمترین ئاستن ژمارە یان دە گاتە 1 کە س وە ر یژە یان دە گاتە %3.3 وە ئەوانە ی بیلا یەنن ژمارە یان 6 کە سەو ر یژە یان %20.0

6 ئۆفەر و خزمەت گوزاری گەشتیاری کە لە ریگە ی ئەلیکترۆنی لەنوسینگەکان پیش کەش بە گەشتیار دە کريت یار مەتی دەرە بۆ گەشتیار

لە سەدا	دووبارە بونەو	پیوهرەکان
%3.3	1	هاورانیم
%13.3	4	بیلا یەنم
%83.3	25	هاورام
%100.0	30	کۆ ی گشتی

ئامادە کراو لە لایەن تو یژەران

ئۆفەر و خزمەت گوزاری گەشتیاری کە لە ریگە ی ئەلیکترۆنی لەنوسینگەکان پیش کەش بە گەشتیار دە کريت یار مەتی دەرە بۆ گەشتیار ئەمەش وابە دەردە کە ویت زۆر ترینیا هاوران کە ژمارە یان 25 کە س بو و بە ر یژە ی %83.3 بە بەراورد بە و کە سانە ی هاورانین کە ژمارە یان زۆر کە مە 1 کە سە بە ر یژە ی %3.3.

7 نہ بونی نوسینگہ گھشتیاریہ کان کاری گہری ھہیہ لہ سہرکہ مبونی گھشتیار

پیوہرہ کان	دووبارہ بونہوہ	لہ سہدا
ھاورانیم	1	%%3.3
بیلاہنم	6	%20.0
ھاورام	23	%76.7
کوی گشتی	30	%100.0

ٹامادہ کراوہلہ لایہن توپڑہران

لہم پرسیارہ بومان بہدہر کہوت کہ ژمارہی ٹہو کہ سانہی کہ ھاوران بہرزترین ئاستیان ھہیہ ژمارہیان 23 کہس بوون بہریژہی %76.7 بہ بہراورد بہو کہ سانہی کہ ھاورانین نزمترین ئاستیان ھہیہ ژمارہیان 1 کہس بوون بہریژہی %3.3

8 گھشتیار گرینگی بہنرخی گونجاو دہدات لہ نوسینگہ گھشتاریہ کان

پیوہرہ کان	دووبارہ بونہوہ	لہ سہدا
بیلاہنم	6	%20.0
ھاورام	24	%80.0
کوی گشتی	30	%100.0

ٹامادہ کراوہلہ لایہن توپڑہران

ستافی نوسینگہ گھشتیاریہ کان بیان وایہ کہ گھشتیار گرینگی بہنرخی گونجاو دہدات لہ نوسینگہ گھشتاریہ کان ژمارہی ٹہو کہ سانہی ھاوران بہرزترین ئاستیان ھہیہ کہ ژمارہیان 24 کہس بوو بہریژہی %80.0 بہ بہراورد بہو کہ سانہی کہ بیلاہنن نزمترین ئاستیان ھہیہ کہ ژمارہیان 6 کہس بوو بہریژہی %20.0

9 ریکلام کردنی گھشتیاری گرینگہ لہ سائتی نوسینگہ کان بؤئوفہری گھشتیاری سہرنجی گھشتیار رادہ کیشی

پیوہرہ کان	دووبارہ بونہوہ	لہ سہدا
بیلاہنم	3	%10.0
ھاورام	27	%90.0
کوی گشتی	30	%100.0

ٹامادہ کراوہلہ لایہن توپڑہران

ریکلام لهسایت وپه جی نوسینگه کان بو پیشنیار(توفر)ی گه شتیاری کاریگه ره به سهر راکیشانی گه شتیاری بو نوسینگه گه شتیاریه کان ئه مهش واده رده خات که زورترین لایه نی هاوران ژماره یان ده گاته 27 که س و ریژه یان 90.0% له سه دایه به رامبه ر به و که وسانه ی که مترینیان بیلایه نن که ژماره یان ده گاته 3 و ریژه ی ده گاته 10.0%

10 سهر کردنی ریکلام و سایته کانی نوسینگه گه شتیاریه کان واله گه شتیاری ده کا ئاره زووی گه شت بکن

پیوه ره کان	دووباره بوه کان	له سه دا
بیلایه نم	2	6.7%
هاورام	28	93.3%
کوی گشتی	30	100.0%

ئاماده کراوه له لایه نن تویره ران

ستافی نوسینگه گه شتیاریه کان که وه لایه راپرسیه که یان داوه ته وه واده ریده خه نن که سهر کردنی ریکلام و سایته کانی نوسینگه گه شتیاریه کان واله گه شتیاری ده کا ئاره زووی گه شت بکن که زورترین یان هاوران و ژماره یان 28 که سه و ریژه یان 93.3% یه به به راورد به و که سانه ی که که مترین یان بیلایه نن و ژماره یان 2 که س بو به ریژه ی 6.7%

*گریمانی تویره یه وه:

له ئه نجامی ئه وخشته یه بو مان دهر ده که ویت که په یوه ندی نییه له نیوان به کاره یانی ته کنه لوژیا له نوسینگه گه شتیاریه کان و سه رنج راکیشانی گه شتیاری له به ر ئه وه ی به های (sig .145) گه وره تره له 0.05 له دهر ئه نجام دا هه لده ستین به رت کردنه وه ی گریمانی یه که م H1 که ئه رینییه وه قبول کردنی گریمانی دووهم H2 که نه رینییه.

Correlations

	ته کنه لوژیا	گه شتیاری
ته کنه لوژیا	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 .273 .145 30
گه شتیاری	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.273 1 .145 30

بهشی چوارهم

دهرئه نجام

راسپارده

دەرئەنجام

- 1\ تويژينه و هه كه مان دەری دەخات زۆر بهی ئەو كه سانهی كه له نوسینگه كان كار دهكهن هه لگري بروانامه ی به كالۆريۆسن.
- 2\ توری كۆمه لایه تی ئینستاگرام زۆرترین به كار هینانی هه یه بۆمه به سستی ريكلام كردن له لایهن نوسینگه گه شتیاریه كانه وه.
- 3\ گرینگی دان به ریکاگانی ته كنه لۆژیا و كردنه وهی نوسینگه گه شتیاریه كان له داها توو كاری گه ری دهكات هه سهر راکیشانی گه شتیار به ریزه یه کی زۆر.
- 4\ ته كنه لۆژیا ی مۆدیرن رۆلیکی گرینگی هه یه له نوسینگه كان كه یارمه تی گه شتیار ده دات بۆ پرۆسه ی گرتن (حجز كردن).
- 5\ به كار هینانی گونجاوی ته كنه لۆژیا ی مۆدیرنه كان رهنگدانه وی ئه رینی له سه ر كوالیتی نوسینگه كان هه یه.
- 6\ یه كیک له و هۆكارانه ی كه ده بیته هۆی دروست بونی به ربه ست له به رده م نوسین گه كان نه بونی زانیاریه له به كار هینانی ته كنه لۆژیا له نوسینگه كان .
- 7\ به كار هینانی ئینتەرنیت و په یجه كان کاریگه ری هه یه له سه ر دروست كردنی ژینگه یه کی گونجاو بۆ گه شتیار و راکیشانی سه رنجیان.
- 8\ یه كیک له شیوازه سه ركه و توه كانی ريكلامی گه شتیار ی له نوسینگه كان كه یارمه تی گه شتیار ده دات له ناسینی كاره گه شتیاریه كان بلاو كردنه وهی زانیاریه ده رباره ی خزمه تگوزاریه كانی شوینه گه شتیاریه كان به شیوازی وینه ودهنگ، وه تۆره كۆمه لایه تیه كان ئاسان كاری دهكهن بۆناساندن و به بازار كردنی به ره مه ی نوسینگه كان.
- 9\ نوسینگه كانی نیو تیرمینال و هۆتیل و فرۆكه خانه ی هه ولیز نیو دهوله تی رۆلی سه ره كیان نه بوه بۆ زیاد بونی گه شتیار وه نه یه توانیوه ئاسانكاری بۆ هینانی گه شتیار بكات.
- 10\ به كار هینانی ئه پلی كه یشنی FIB كاری گه رییکی نه رینی ده خاته سه ر نوسینگه گه شتیاریه كان چونكه ئاسانكاری دهكات بۆ گه شتیار بۆئه وهی به ئۆنلاین ئیشو كاره كانی بكات.
- 11\ دانانی نرخ ی گونجاو ئۆفه رو خزمه تگوزاری باش له لایهن نوسینگه ی گه شتیاریه كان ده بیته هۆی هینانی ژماره یه کی زیاتری گه شتیار كه له ریگه ی ئه لیکترۆنی له نوسینگه كان پیشكه ش به گه شتیار ده كریت یار مه تی ده ره بۆ گه شتیار.

12\ سەير كوردنى ريكلام لە سايتەكان وپەيجەكانو تۆرەكۆمەلايەتتەكانى نوسىنگە گەشتيارىيەكان
والەگەشتيار دەكا زياتر ئارەزووى گەشت بكن.

13\ لەدەرئەنجامى شىكاركردنى زانىارىيەكانى فۆرمى راپرسى بۆمان دەرکەوت كەبەكار هينانى
تەكنەلۆژيا لەنوسىنگە گەشتيارىيەكان كارى گەريىكى ئەوتۆى نيه لەسەر راکيشانى گەشتيار

راسپارده وپيشنيارهكان

1/ واباتره كه سانی شارهزا و سپور كه هه لگري بروانامه ی ماسته ر و دكتوران كار بكن له بواری نوسینگه گه شتیاریه كان چونكه سه ركه وتن له و بواره پيوستی به كه سانی شاره زا هیه بو به كار هینانی ته كنه لوژیا.

2/ ئیمه وهك تویره ران پیشنیار ده كه ین كه ته نها پشت به توری كومه لایه تی ئینستاگرام نه به ستری بومه به سستی ریکلام كردن له نوسینگه گه شتیاریه كان به لكو توری تریش به كار بهینن وهك سناپ چات و تیک توك كه ئیستا زور باوه له لایه ن خهلك.

3/ زیاتر گرینگی بدريت به ریگاكانی ته كنه لوژیا و كردنه وهی نوسینگه گه شتیاریه كان له داهاتوو دا بوئه وهی سه رنجی ژماره یه کی زیاتر له گه شتیار رابكیشی.

4/ واباتره كه وا زیاتر گرینگی به ته كنه لوژیای مودیرن بدريت له نوسینگه كان به تاییه ت له پرۆسه ی گرتن (حجز كردن) و تكت برین كه به كوالیتیه کی به رز یارمه تی ده ربیت بو گه شتیار.

5/ وا باشتره به شیوه یکی فراون په ره بدريت به راهینان له سه ر به كار هینانی ته كنه لوژیا بوئه وهی به ره به ست له به رده م نوسینگه كان دروست نه بیت له كاتی به كار هینانی ته كنه لوژیای نوی.

6/ زیاتر گرینگی بدريت به ئه نته رنیت و سایته كان و په یجه كان له ناو نوسینگه كان چونكه کاریگه ری هیه له سه ر دروست كردنی ژینگه یه کی گونجاو بو سه رنج راکیشانی گه شتیار.

7/ واباتره له نوسینگه كان بو ریکلام كردن ته نها پشت نه به ستن به چه ند زانیاریه ك به لكو زانیاری زیاتر ده ر باره ی خزمه ت گوزاریه كان بلاو بكریته وه به نوسراو دهنگ و فیدیوو وینه.

8/ گرینگی بدريت به توره كومه لایه تیه كان كه هوکاره بو به بازار كردن ناساندنی به ره مه ی نوسینگه كان.

9/ گرینگی بدريت به نوسینگه كانی نیو تیرمینال و هو تیل و فروكه خانه ی هه ولیزی نیوده وله تی بو ئه وهی كار ئسانی بكن و ببنه هوکاریك بو راکیشانی گه شتیار و دروست كردنی متمانه له لایه ن گه شتیار .

10/ زیاتر گرینگی بدريت به به كار هینانی ئه پلی كه یشنی FIB له لایه ن نوسینگه كان چونكه خواستی زوری له سه ر له لایه ن گه شتیار و یارمه تی ده ره بو گه شتیار .

11/ زیاتر گرینگی بدريت به نرخی گونجاو وه پیشكه ش كردنی ئوفه رو خزمه تگوزاری گه شتیار له نوسینگه گه شتیاریه كان بوئه وهی زیاتر سه رنجی گه شتیار رابكیشیت و یارمه تی ده ر بیت بو گه شتیار.

12/ واباتره كه وا زیاتر گرنگی به كوالیتی ریکلام كردن بدريت له توره كومه لایه تیه كان بوئه وهی واله گه شتیار بكات كه زیاتر ئاره زوی گه شت كردنی هه بیت.

13 گرینگیکی زیاتر بدریت به زیادکردنی شیوازی ریکلامی جوراو جور بوئه وهی وا له گه شتیار بکات
که گونجاوترین نوسینگهی گه شتیار هی هلبژیریت.

سەرچاوهكان

ئايەت قورئانى

- 1- نصرالدين، إصالحى بلال، سيف الدين، جببحة، (٢٠٢٢)، تأثير التكنولوجيا الحديثة على إختيار الوجهات السياحية لدى السياح ،بهى شوينى چاپ كردن ،جامعة 8ماي 1945قالمة(كلية الحقوق والعلوم السياسية قسم العلوم السياسية)،الجزائر.
- 2-ئەبوبەكر، بومايلا سواد، (2004) " كاريگەرى تەكنەلۆژياي زانيارى پەيوەندى مۆدېرن لەسەر دامەزراوەى ئابوورى"، گۆڤارى ئابوورى .
- 3- ئەلخانەق، سەنا عەبدولكەريم،(2005)، رۆلى تەكنەلۆژياي زانيارى و پەيوەندىيەكان لە پرۆسەكانى بەرپەيوەبردى زانياريدا، سىيەم كۆرپەندى نيوەولەتى ئابوورى زانين،قاھيرە،ميسر.
- 4- رەيس، موراد،(2006)،كاريگەرى تەكنەلۆجياي زانيارى لەسەر سەرچاوه مروىيەكان لە نوسینگەكان، ، زانكۆي جەزائير.
- 5- موسا،عەبدوللا فەرغالى عەلى،(2007)، تەكنەلۆژياي زانيارى و رۆلى لە بەبازارکردنى تەقلیدی و ئەليكترونى نوسینگەكان ، قاھيرە ITRAC، چاپى يەكەم ، ميسر.
- 6-شاوبى، بەختى ئىبراھيم، ئەوانى تر،(2015)،رۆلى تەكنەلۆژياي زانيارى و پەيوەندى لە پەرەپيدانى كەرتى گەشتيارى،زانكۆي بغداد،چاپى يەكەم،بغداد،(pdf)
- 7- عەلوان،نوفال عەبدولرەدا؛ عەبدولرەزاق، لەزەمە زەكى،(2003)،بەكارهينانى تەكنەلۆژياي زانيارى و پەيوەندى لە كۆمپانیاكانى گەشتيارى و كاريگەرييەكانى لەسەر پرۆسەى گەشەپيدان خزمەتگوزارييه پيشكەوتووەكان، كۆليژى زانستە ئابوورييەكانى زانكۆي بەغدا، چاپى يەكەم،بغداد.
- 8-حەميدات،عەفنان،(2022)،كاريگەرى تەكنەلۆجيا لەسەر گەشتيارى، زانكۆي كاسدى ،جەزائير.
- 9-كەدەيف، ئامينە،(2015)،كاريگەرى تەكنەلۆژياي زانيارى لەسەر تىكەلەى بازارکردن،دامەزراوه ئابوورييەكانى جەزائير،چاپى يەك،جەزائير.
- 10-الرفاعى،أشرف عبدالرحيم،(2019)،دور شبكات التواصل الاجتماعى فى ترويج الاعلام للسياحةفى الاردن من وجهة نظر السائحين المحليين والعرب ،كلية الاعلام،جامعةالشرق الاوسط،عمان ،ئوردن.
- 11-روستى،نادر،(2020)،گەشتو گوزار ،تاران، چاپى يەكەم
- 12- كارتەر،رۆجەر،(1999)،تەكنەلۆژياي زانيارى، لەندەن،چاپى يەكەم.

- 13-پاکین، میشل، 1990، Agence d'arc، Gestion des technologies de l'informatio،
کهنه دا، چاپی دوو
- 14-عومر، وه لید، (2021)، ته کنه لوژیا، عمان، ط 1.
- 15-علی، محمد سعید شحات، (2013)، تکنولجیا المعلومات، بغداد، ط 2، بغداد.
- 16-السالمی، علاء عبدالرزاق، (2017)، تکنولجیا المعلومات، قه ته ر، ط 2، امارات.
- 17-طیاش، عدنان علی ثابت، (2023)، تکنولجیا، قاهیره، ط 1، میسر.
- 18-درداکه؛ حمزه، ئه وانی تر، (2017)، بنه ماکانی گه شتیاری، بغداد، چاپی یه که م.
- 19-أسماء، فرداس، (2018)، دور تکنولجیا المعلومات والاتصال فی تنشيط القطاع السياحي، به بی شوینی
چاپ کردن، جامحة 8 مای 1945 قالمة (كلية العلوم الاقتصادية والتجارية وعلم والتيسير قسم العلوم
التجارية، الجزائر).
- 20-سعد، بلمدانی، (2108)، أثر تکنولجیات الحديثة علي السياحة، به بی شوینی چاپ کردن، جامحة الجزائر
(كلية علوم الإعلام والاتصال قسم علوم الاتصال، الجزائر)
21. -محمد، علی حسن، (2017)، تکنولجیا الاتصال الحديثة، ٢٨ يوليو ٢٠١٨، الطبحة الثانية، القاهرة.

پاشکۆکان

زانکۆی سه‌لاحه‌دین _ هه‌ولێر

کۆلیژی به‌ریو‌بردن و ئابوری

به‌شی کارگیری ریک‌خراوه گه‌شتیاریه‌کان

بابه‌تی پرۆژه‌ی ده‌رچوون

فۆرمی پرسیار نامه

ده‌رباره‌ی (کاریه‌ری ته‌کنه‌لوژیا له‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیار)

به‌ریزان شانازیده‌که‌ین

ئهم فۆرمه پیشکه‌شی به‌ریزتان بکه‌ین، که‌ده‌که‌وێته‌چوار چیه‌ی مه‌رجه‌کانی ته‌واو کردنی پرۆژه‌ی توێژینه‌وه‌ی ده‌ر چوون له‌قوناغی چوارم له‌ژیر ناو‌نیشانمی (کاریه‌ری ته‌کنه‌لوژیا له‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیار)، که‌ئامانجی ئاشکرا کردنی سروشت و راده‌ی چالاکیو کاریه‌ری ته‌کنه‌لوژیا به‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیار له‌ریگه‌ی لیکۆلینه‌وه‌ له‌ راستی نوسینگه گه‌شتیاریه‌کان له‌هه‌ریمی کوردستانی عیراق، به‌تایبه‌ت شاری هه‌ولیر، بۆیه داوا له به‌ریزتان ده‌که‌م هاوکاربن له‌پرکردنه‌وه‌ی ئهم فۆرمه به‌ راستگۆیی و میهره‌بانی وه‌لامی پرسیاره‌کانی پرسیارنامه‌که‌ بده‌نه‌وه له‌ناو‌بۆکسه‌کان

(□) به‌ پی ئه‌و بژاردانه‌ی که‌ به‌ گونجای ده‌زانن بۆ هه‌ر پرسیاریک.

*ئاگادارتان ده‌که‌ینه‌وه که‌ وه‌لامه‌کانتان له‌هه‌موو شتیک گ‌رنگ تره بۆسه‌ر که‌وتنی توێژینه‌وه‌که‌مان، وه‌به‌ متمانه‌وه به‌کاری ده‌هینریت ته‌نها بۆمه‌به‌ستی توێژینه‌وه‌ی زانستی وه‌ به‌ دلنیا‌یه‌وه زانیاری و داتا‌کان به‌نه‌ینی ده‌مینیته‌وه و ته‌نها بۆ مه‌به‌ستی توێژینه‌وه‌ی زانستی به‌کار دیت.

ئامانجی سه‌ره‌کی له‌م توێژینه‌وه‌دا (کاریه‌ری به‌کار هینانی ته‌کنه‌لوژیا له‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیار) شیکردنه‌وه‌ی کاریه‌ری به‌کار هینانی ته‌کنه‌لوژیا له‌سه‌ر راکیشانی گه‌شتیار له‌نوسینگه گه‌شتیاریه‌کانی شاری هه‌ولێر.

زۆر سوپاس بۆ پالپشتی و هاو کاریتان بۆمان تکایه ده‌رب‌رینی ریزو پیزانینمان قبول بکه‌ن.

سه‌ر په‌رشتی مامۆستا:

دیلان رمضان ته‌مه‌رخان

توێژه‌ران:

نورا صلاح حسین

ئومید حکیم

بەشى يەكەم: زانىياري كەسى

- 1 ارەگەز: نير مى
- 2 تەمەن 18 تا 25 26 تا 32 33 تا 39 40 بەرەو سەرى
- 3 ابارى خيزان سەئت خيزاندار
- 4 ئاستى زانستى سەرەتايى ابنەرەتى ئامادەيى بەكە لۆرپۆس ماستەر
- 5 كام نەتۆرە كۆمەلايەتپەكان فەيسبوك يوتوب انستاگرام ئەوانى تر
بۆكارەكەت بەكار دە هيئيت
- 6 كاتژميرەكانى ماودى بەكارهيئان كەمترلە 2 سەعات 3 بۆ 5 سەعات زياترلە 6 سەعات
بۆتۆرەكۆمەلايەتپەكان

گۆراوى دوووم گۆراوى وابەستە (گەشتيار): گرینگى دانە بەرەھەندى گەشتيارى لە دامەزراوەکانى كەرتى چالاكى گەشتيارى لەناو چەكەدا.

ژ	راكيشانى گەشتيار	هاورام	بيلايهنم	هاورانيم
1	نوسينگەكانى نيو تيرمينال و ھۆتيل و فرۆكەخانەى ھەولير رۆلى سەرەكى يان ھەيەبۆزىاد بونى گەشتيار وتوانيوپەتى ئاسانكارى بۆ ھينانى گەشتيار بكات			
2	ھانتى گەشتيار كاريگەرى ھەيەلەسەر زيادبونى رۆشنبيرى كارمەندان			
3	بەكار ھينانى ئەپلى كەيشنى FIBكارى گەرى ھەيە لەسەر راكيشانى سەرنجى گەشتيار			
4	بەرەوپيش بردنى تەكنە لۆژيا ھۆكارى زياد بونى ژمارەى گەشتيارە			
5	ھەرزانى نرخى خزمەت گوزارى كارى گەرى ھەيە لەسەر سەرنج راكيشانى گەشتيار			
6	ئۆفەرۆ خزمەتگوزارى گەشتيارى كەلە ريگەى ئەليكترونى لەنوسينگەكان پيش كەش بە گەشتيار دەكرىت يار مەتى دەرە بۆ گەشتيار			
7	نەبونى نوسينگەگەشتيارىەكان كارى گەرى ھەيە لەسەر كەمبونى گەشتيار			
8	گەشتيار گرینگى بەنرخى گونجاو دەدات لەنوسينگەگەشتيارىەكان			
9	ريكلام كردنى گەشتيارى گرینگە لەسايىتى نوسينگەكان بۆئۆفەرى گەشتيارى سەرنجى گەشتيار رادەكيشى			
10	سەير كردنى ريكلام و سايىتەكانى نوسينگەگەشتيارىەكان والەگەشتيار دەكا ئارەزووى گەشت بکەن			

سوپاس بۆ ھاوکارى کردنتان